

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ

Кафедра романської філології

КРАВЕЦЬ КАТЕРИНА ЮРІЇВНА

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІДЮСТИЛЮ АННІ ЕРНО

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма «Мова і література (французька). Переклад»

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

СТАНІСЛАВ ОЛЬГА ВАДИМІВНА

док. філол. н., професор,

завідувач кафедри романської філології

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № 4

засідання кафедри романської філології

від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри

() Станіслав Ольга Вадимівна

(підпис)

ЛУЦЬК – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОСТИЛЮ А. ЕРНО.....	6
1.1. Поняття «ідіостиль письменника» в сучасній лінгвістиці	6
1.2. Особливості творчості А. Ерно	10
1.3. Автобіографічність творів А. Ерно: відображення суспільних змін через особисту призму.....	13
1.4. Феміністичні ідеї у творчості А. Ерно	18
Висновки до Розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ДОМІНАНТИ У ТВОРАХ А. ЕРНО	25
2.1 Соціальні та культурні контексти в ідіостилі А. Ерно	25
2.2 Об’єктивне письмо А. Ерно в його суб’єктивному вимірі.....	34
2.3 Мовно-виражальні засоби у творах А. Ерно.....	41
2.3.1. Структурні елементи стилю письма А. Ерно.....	42
2.3.2. Мінімалізм і точність як основа авторської мови.....	44
2.3.3. Значення тропів у текстах письменниці.....	48
2.4. Вплив творчості А. Ерно на розвиток сучасної французької літератури	50
Висновки до Розділу 2	57
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	66

ВСТУП

Актуальність теми. Літературна творчість Анні Ерно, сучасної французької письменниці та феміністки, завжди вражає своєю глибиною, відвертістю і несподіваністю. Її ідіостиль, хоч і складний для аналізу, але залишається предметом інтенсивних досліджень і обговорень.

Творчість А. Ерно, яка стала важливим явищем у сучасній французькій літературі, була осмислена і досліджена в роботах як зарубіжних (І. Шарпантьє, Ш. Грейс, М. Дворак, Ф. Дейві, Дж. Мосс, Б. Рігні, Дж. Хенкок), так і вітчизняних (М. Воронцова, А. Злобіна, В. Івашов, М. Овчаренко, І. Прохорова) літературознавців. Її літературна спадщина стала предметом численних досліджень, які включають аналіз її особливої поетики (Jarry) та стилю письменництва (Dugast-Portes), а також дослідження автобіографічних (Bajomée; Boehringer; Ghafouri Gharavi; Nassehi; Thomas), соціальних (Charpentier; Garaud; Nassehi) та соціологічних (Litvinašičienė) аспектів її творчості. Саме завдяки автобіографічним аспектам її твори надалі викликають інтерес навіть серед соціологів.

Мета дослідження: ідентифікувати та проаналізувати головні особливості індивідуального стилю А. Ерно.

Завдання дослідження:

- дослідити поняття «ідіостилу письменника» в сучасній лінгвістиці;
- проаналізувати особливості творчості А. Ерно;
- охарактеризувати автобіографічність творів А. Ерно;
- розглянути соціальні та культурні контексти в ідіостилі А. Ерно;
- визначити особливості об'єктивного письма А. Ерно в його суб'єктивному вимірі;
- розглянути мовно-виражальні засоби у творах А. Ерно;
- встановити стилістичні особливості творів А. Ерно;
- дослідити вплив творчості А. Ерно на розвиток сучасної французької літератури.

Об'єкт дослідження — аналіз творчості А. Ерно.

Предмет дослідження — особливості ідіостилю А. Ерно.

Елементи наукової новизни дослідження ідіостилю А. Ерно полягають у комплексному підході до аналізу її творчості, що включає літературознавчі, соціолінгвістичні, культурологічні та мовні аспекти. Це сприяє розширенню меж розуміння автобіографічної літератури як особливого феномену сучасності.

Практичне значення одержаних результатів: дослідження ідіостилю А. Ерно має значне практичне значення для літературознавців, викладачів, психологів, соціологів, письменників та культурологів, сприяючи розвитку їх професійної діяльності та глибшому розумінню сучасної літератури і суспільства.

Апробація результатів роботи та публікації. Основні теоретичні положення та результати наукового дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри романської філології, на V і VI студентському науковому колоквиумі «*La philologie romane: le réel et les perspectives*» (1 листопада 2023 р., та 30 жовтня 2024 р., м. Луцьк), на II Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Полілог мов і культур в освітньо-науковому просторі» (14-15 березня 2024 р., м. Київ), на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (14-15 травня 2024 р., м. Луцьк), на I турі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт у ВНУ ім. Лесі Українки (25 квітня 2024 р., м. Луцьк).

Результати дослідження випускної кваліфікаційної роботи були висвітлені в 6 публікаціях, з них: 2 статті, 4 наукові тези.

1. Кравець К. Гендерна ідентичність, пам'ять та жіночий досвід у творчості Анні Ерно. SCIENTIA EST POTENTIA: молодіжний науковий вісник факультету іноземної філології: наук. журн. / [редкол. : О.В. Станіслав (гол. ред) та ін.]. – Луцьк: Волинськ. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. – №11. – С. 31-35

2. Кравець К. Особливості сучасного феміністичного дискурсу (на матеріалі твору «Роки» А. Ерно). XVIII Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (14–15 травня 2024 року). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2024.
3. Кравець К. Особливості ідеостилю Анні Ерно. V студентський науковий колоквиум « La philologie romane : le réel et les perspectives » / за заг. ред. Л. В. Бондарук. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. - С. 67-70.
4. Кравець К. Особливості ідеостилю Анні Ерно (постановка проблеми). SCIENTIA EST POTENTIA: молодіжний науковий вісник факультету іноземної філології: наук. журн. / [редкол. : О.В. Станіслав (гол. ред) та ін.]. - Луцьк: Волинськ. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. - №10. - С. 34-37.
5. Кравець К. Розвиток автобіографізму у французькій літературі (на матеріалі творчості Анні Ерно). II Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Полілог мов і культур в освітньо-науковому просторі». КНЛУ 14-15 березня 2024 року. С. 147-149.
6. Кравець К. Творчість Анні Ерно у світлі феміністичних досліджень. VI студентський науковий колоквиум « La philologie romane : le réel et les perspectives » / за заг. ред. Л. В. Бондарук. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2024. С. 18-21.

Структура та обсяг роботи визначені завданнями та метою роботи. Загальний обсяг роботи складає 69 сторінок. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків. Основний текст становить 62 сторінки. В списку використаних джерел 30 найменувань, в списку ілюстративних джерел 15 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОСТИЛЮ А. ЕРНО

1.1. Поняття «ідіостиль письменника» в сучасній лінгвістиці

Індивідуальність і світогляд письменника стають домінуючими в наукових дослідженнях: на думку Н. Сологуб, терміни «індивідуальний стиль письменника», «ідіостиль» та «ідіолект» є тотожними [7, с. 35]. Характерною особливістю функціонування цих термінів у сучасній лінгвістиці є їхній тісний зв'язок із поняттями «мовна індивідуальність», «особистісна мовна картина світу», «світогляд письменника», «художнє мовне мислення», «мовна картина світу письменника». В Українській енциклопедії терміни «індивідуальний стиль» та «ідіолект» вживаються в одному значенні: «Індивідуальний стиль, ідіолект — сукупність засобів мовної виразності, що виконують естетичну функцію і вирізняють мову окремого письменника з-поміж інших, своєрідність мови окремої особистості. Це поняття здебільшого стосується стилю письменника, який є майстром слова. Індивідуальний стиль письма визначається творчою індивідуальністю автора, його світоглядом, ставленням і оцінкою явищ навколишньої дійсності» [8, с. 76].

В «Енциклопедії української літератури» В. Чабаненко трактує поняття «ідіолект» як основу формування ідіостилю письменника: «Рід занять, вік, психічний стан, місце проживання, соціальна приналежність, освіта, загальний культурний рівень, ситуація спілкування індивіда зумовлюють його манера говорити» [3, с. 18]. Крім того, дослідниця вкладає в це поняття таке значення: «оригінальність автора у використанні мовних засобів для опису дійсності, тобто один з найважливіших компонентів індивідуального стилю (ідіостилю) автора» [3, с. 20].

Терміни «ідіостиль» та «ідіолект» розмежовуються в Короткому тлумачному словнику лінгвістичних термінів С. Єрмоленко, С. Бибика та О. Тодор: «Ідіолект — мовна практика окремих носіїв мови, сукупність формальних і стилістичних особливостей, що вирізняють окремі

висловлювання»; Ідіостиль — індивідуальний стиль, у якому засоби вираження мови утворюють певну систему» [5, с. 23].

Лінгвіст Л. Ставицька розрізняє широке і вузьке значення терміна «ідіолект». «У широкому розумінні ідіолект — це реалізація певної мови в устах індивіда, тобто сукупність текстів, продукованих мовцем, що вивчається лінгвістом з метою дослідження мовної системи. У вузькому розумінні ідіолект стосується лише специфічних мовленнєвих особливостей конкретного носія мови» [6, с. 3].

На думку П. Гриценка, вивчення ідіолекту письменника ґрунтується на двох ключових інформаційних елементах: тексті та мовному оточенні. Науковець підкреслює, що дослідження має давати всебічну характеристику мови творів і як самостійного об'єкта вивчення, і як чинника, що впливає на глибинний історичний процес становлення і розвитку літературної мови [2].

Таким чином, індивідуальні стилі завжди є творчими проявами національної мови. З цього приводу Е. Сепір зазначає: «Європейська література прийшла до усвідомлення того, що стиль не є абсолютним, що він не нав'язується мові за грецьким чи латинським зразком, а що стиль — це сама мова, вірна своїм специфічним закономірностям, і водночас, як митець-творець, він є скільки часу мені знадобилося, щоб зрозуміти, що він дає достатньо особистої свободи для вираження індивідуальності письменника» [2]. Уміння вибирати найдоцільніші засоби в кожному конкретному акті висловлювання характеризує індивідуальну мовну діяльність письменника, і, навпаки, ігнорування лексичної та дієслівної синонімії збіднює її і є однією з головних причин мовних штамів; С. Ярмоленко називає індивідуальним стилем сукупність мовно-виражальних засобів, які виконують естетичну функцію і відрізняють мову окремого письменника від інших [6, с. 304].

Н. Сологуб розглядає індивідуальний стиль письменника як систему виражальних засобів [12, с. 48]. Як ключова фігура в розвитку унормованого мовлення, письменник володіє естетичним чуттям для створення художньо довершеного висловлювання. В українському мовознавстві вивчення

ідіостилю було предметом дослідження С. Бибика, І. Гнатюка, В. Дроздовського, С. Єрмоленко, В. Жайворонка, О. Кухар-Онишко, Н. Сологуб та Л. Ставицька.

Комунікативно-когнітивний підхід до дослідження ідіостилю автора через реконструкцію його індивідуального когнітивного простору відображений у працях таких науковців, як Н. Болотнова, Н. Голованова, О. Селіванова та В. Чернявська.

На думку О. Селіванової в рамках комунікативно-когнітивного контексту відбувається інтеграція структурних елементів мови та інтенційно зумовлених характеристик автора, а також його концептуальної сфери, що реалізується в гносеолого-онтологічній сутності тексту. Унікальність цієї сутності текстового матеріалу визначається категоріями системності, інформативності та індивідуальності. Перша категорія регулюється законами жанру, стилю та методу. Друга категорія є гетерогенною багатоканальною інформативністю, спрямованою на розкриття концепту твору. Третя категорія має на меті виявити ідіостиль автора, його письменницьку особистість та неповторність [15, с. 37].

А. Бондаренко аналізує ідіостиль з точки зору тлумачення та трансформації авторського стилю художнього тексту реципієнтом. Вона підкреслює, що мова не обмежується лише створенням комбінацій вже існуючих значень. Художньо-текстова комунікація відбувається через діалог між автором і адресатом. Автор сприймає свій текст як незавершений, оскільки він відкритий для інтерпретації. Дослідниця вбачає суть авторської мистецької гри в цій «недомовленості» [13, с. 58].

Функціонально-домінантний підхід, що проявляється в структурно-стильовому аналізі тексту, полягає у виявленні специфічних концептів-домінант, характерних для ідіостилю автора, а також різноманітних мовних засобів їхньої репрезентації. Цей підхід використовується в дослідженнях таких вчених, як Л. Белехова, Л. Виготський, Н. Головченко, С. Золяна, В. Кухаренко та С. Преображенський, а також А. Тарасова.

Основною метою структурно-стильового аналізу художнього тексту є інтерпретація ідейно-художнього змісту твору через вивчення його типологічних та домінуючих стильових ознак, які утворюють гармонійне поєднання загальнохудожніх і індивідуальних стилів. Індивідуальний стиль автора розглядається як новий художній образ світу, що є складним діалектичним злиттям загальних закономірностей і індивідуальних особливостей. Він характеризується стабільними типологічними ознаками (стильовими константами) та переважаючою рисою (стильовою домінантою) [7, с. 27].

За словами В. А. Кухаренка, стиль автора визначається через численні засоби актуалізації дійсності, які функціонують на різних рівнях художньої структури, зокрема через концепти. Саме ці концепти виступають домінантою, що дає можливість читачеві правильно інтерпретувати текст [8, с. 188].

Завданням опису поняття ідіостиль, слідуючи за А. Тарасовою, вважаємо його зв'язок з поняттям концепт. Індивідуальний стиль автора ми трактуємо як єдність ментального та мовного — концептів і когнітивних структур, які їх мовно втілюють [15, с. 39].

Отже, вищезазначені підходи різнобічно розкривають поняття ідіостилю та його роль у стилістичній системі мови художнього твору. Однак, враховуючи, що індивідуальний стиль є складним діалектичним утворенням, ми вважаємо, що структурно-стильовий аналіз забезпечує глибоке розуміння принципів відбору та синтезу стилістичних мовних засобів у різних жанрах конкретного автора. Саме структурні елементи стилю, стильові домінанти (характер асоціацій письменника, переважання певних лексичних виразних засобів, стилістичних тропів і фігур, типів композиції, фабульно-сюжетні особливості) дозволяють виявити не лише основні риси ідіостилю конкретного твору, а й визначити найхарактерніші ознаки, що становлять прототип індивідуально-авторської мовленнєвої моделі.

1.2. Особливості творчості А. Ерно

А. Ерно, письменниця та феміністка, є автором понад 30 книг художньої та документальної прози, а також есе. Вона належить до найвідоміших сучасних франкомовних авторів. А. Ерно є однією з ключових постатей у сучасній світовій літературі, і практично всі її твори перекладені на двадцять мов, здобуваючи популярність у різних країнах. У її творах жінкам відведено центральні ролі, що відображає її феміністичні погляди, а основні теми є досить різноманітними. Авторка акцентує увагу на соціальних проблемах, незадоволенні буденністю, родинному насильстві, а також зображує післявоєнну Францію, її моральні спадщини та ілюзії, пов'язані з відновленням життя. Вона показує суспільство таким, яким воно є, часто в негативному світлі [4, с. 60].

Методологія дослідження ідіостилю А. Ерно багатогранна і вимагає застосування різних аналітичних підходів. Текстовий, інтертекстуальний, психоаналітичний та наративний аналіз, а також соціокультурний контекст, феміністичний та лінгвістичний підходи дозволяють глибше зрозуміти унікальність її літературної творчості. Автобіографічний підхід показує, як особистий досвід А. Ерно інтегрується в її літературні рефлексії, і додає новий вимір до розуміння її творчості [10, с. 46].

Творчість А. Ерно досліджує, як мова впливає на наше сприйняття світу і як вона формується під впливом соціальних, культурних та особистих факторів. Її творчість важлива для вивчення як з лінгвістичної, так і з літературної точки зору.

Літературний герой А. Ерно викликає особливий інтерес у дослідників, оскільки він втілює як загальні тенденції, так і характерні риси сучасної французької літератури. У більшості її творів центральною фігурою є сильна жінка, яка прагне подолати соціальне відчуження та знайти своє місце в суспільстві. Герой-жінка – це особистість, здатна глибше і емоційніше (ніж чоловічий герой) сприймати навколишній світ, занурена у внутрішню

боротьбу з собою, і водночас є носієм вікових національних цінностей та символом змін у сучасному французькому суспільстві.

Творчість А. Ерно пронизана ідеями марксизму, екзистенціалізму та феноменології. Натхненна працею Сімони де Бовуар «Друга стаття» [31], вона почала писати в період панування Нового Роману. Вибір тем для її творів є очевидним, адже в її оповіданнях відчувається повний розрив з традиційними уявленнями. Її комбінації стилів дозволяють уникати будь-якої категоризації [31, с. 8]. Цей стиль письма привертає увагу багатьох критиків. Університетські колоквиуми, присвячені сучасній літературі, включають аналіз творів А. Ерно, в яких звучить «голос народу», відображаються соціальні класи, повсякденність, жіночий голос, ставлення до сімейних цінностей, до себе та до «інтимного». Її творчість є мрійливою, поліфонічною, з елементами фотографії, перечитування та переписування.

Романи А. Ерно написані в жанрі сповідальної прози, позбавлені чіткої фабули і мають легку істеричність. Усі її твори пов'язані з особистими, іноді інтимними темами. Вона досліджує руйнівні наслідки смертельних хвороб, прийняття чи відмову від ганьби, пов'язаної з певним соціальним статусом, важливість розуміння складності сімейних стосунків, сексуальне бажання, а також дилему небажаної вагітності та травму аборту – це лише частина проблем, які порушує письменниця.

Спираючись на свій особистий досвід, А. Ерно відтворює соціальну історію свого часу. Вона розпочинає свою письменницьку кар'єру з автобіографічного роману «Порожні шафи» [37], звертається до спогадів дитинства та юності в творах «Сором» [41], «Звичайна пристрасть» [40], «Подія» [42], все більше наближаючись до документальної прози в таких романах, як «Роки» [43] — масштабний твір, що охоплює все життя, та «Інша дочка» [44] — роман, адресований старшій сестрі, яка померла до народження письменниці. Незважаючи на різноманітність тем, автобіографічні мотиви займають центральне місце в прозі А. Ерно. Цілком справедливо

стверджувати, що основою її творчості стали записи в щоденнику (зокрема, романи «Я не вийшла з моєї ночі» [40] та «Подія» [42]) [15, с. 36].

Завдяки оригінальному підходу до побудови оповіді, художні тексти А. Ерно займають особливу нішу в сучасному жіночому франкомовному літературному дискурсі. Інтенсивність впливу її текстів на читача забезпечується не через метафоричну насиченість чи накопичення епітетів, а завдяки стратегії автентичності в оповіді. Саме мовні та візуальні прийоми реалізації цієї стратегії є багатим джерелом для лінгвістичного дослідження.

Нобелівську премію з літератури 2022 року отримала французька письменниця і професорка літератури А. Ерно «за мужність і клінічну гостроту, з якою вона розкриває коріння, відчуження та колективні обмеження особистої пам'яті». Її твори часто досліджують особисті спогади, соціальні нерівності та інтимні стосунки, що робить її твори глибокими та резонуючими з багатьма читачами.

«У своїх творах А. Ерно послідовно і з різних боків досліджує життя, відзначене сильними відмінностями щодо статі, мови та класу. Її роман над пам'яттю, присвячена її сільському походженню, виникла рано як проект, який намагається розширити межі літератури за межі художньої літератури у вузькому значенні. Незважаючи на свій класичний самобутній стиль, вона заявляє, що є «етнологом самої себе», а не письменником-фантастом», — пояснюють у комітеті [2].

А. Ерно часто посилається на «Пошуки втраченого часу» Марселя Пруста [33], але великий вплив на письменницю має також соціолог П'єр Бурдьє.

«Прагнення зірвати завісу вигадки підштовхнуло А. Ерно до методичної реконструкції минулого, а також до спроби написати «сиру» прозу у формі щоденника, що фіксує суто зовнішні події», — підкреслюють фахівці (дослідниця О. Романова, члени Нобелівського комітету з літератури, які коментували рішення про присудження Ерно Нобелівської премії у 2022 році).

1.3. Автобіографічність творів А. Ерно: відображення суспільних змін через особисту призму

Літературна творчість сучасної французької письменниці та феміністки А. Ерно незмінно надихає своєю глибиною, відвертістю та несподіваністю. Її ідейний стиль, незважаючи на складність аналізу, залишається предметом інтенсивного вивчення та дискусій. Розглянемо основні риси ідеологічного стилю А. Ерно та ключові питання, які виникають у процесі аналізу її творчості.

Ідейний стиль А. Ерно характеризується високим ступенем автобіографічності. Її романи та оповідання часто ґрунтуються на власному життєвому досвіді та емоціях. Авторка використовує літературний жанр як засіб вираження своїх особистих думок, почуттів і конфліктів з реальними проблемами. Однак цей автобіографічний елемент у її творчості робить ідейний стиль А. Ерно складним і суперечливим, оскільки змушує читача замислитися над межами між літературою та реальністю.

У творі «Місце в житті» [35] автобіографія є основою для розкриття класового конфлікту та соціальної нерівності. Вона розповідає не лише про її життя, а й про труднощі інтеграції в іншу соціальну групу, складний процес формування ідентичності та почуття відчуження, яке виникає при зміні соціального статусу. Отже, автобіографія А. Ерно стає інструментом для критичного аналізу соціальних проблем.

Приклад: «*Un homme qui avait toujours été en lutte contre un sort misérable et dont l'ambition unique avait été que je m'en sorte*» [38]. Цей уривок ілюструє центральну тему твору — соціальну мобільність і жертви, на які прийшли батьки для кращого майбутнього своїх дітей.

Другою важливою рисою ідейного стилю письменниці є її феміністичний підхід. А. Ерно відверто висловлює свої погляди на гендерну рівність, насильство над жінками та інші соціокультурні проблеми, пов'язані з жіночим досвідом. Її творчість слугує платформою для обговорення гендерних питань та протесту проти соціальної нерівності.

Приклади феміністичних мотивів у її творчості: У романі «Подія» [46], де описується нелегальний аборт, А. Ерно детально розкриває боротьбу жінки за право розпоряджатися власним тілом: «*Je savais que l'avortement était le seul moyen de retrouver ma liberté*».

Через свою автобіографічну оповідь А. Ерно піднімає питання права жінок на вибір і вказує на несправедливість, з якою стикаються жінки, коли суспільство відмовляє їм у цьому праві. Вона показує, як відсутність вибору змушує жінок відчувати себе залежними від системи, яка не бере до уваги їхні потреби та прагнення. Такий підхід дозволяє А. Ерно привернути увагу до гендерної нерівності та наголосити на необхідності змін у правовій та соціальній сферах.

Феміністичний підхід А. Ерно стає способом привернути увагу не лише до особистих історій, а й до ширших соціальних проблем, з якими стикаються жінки. Вона зображує життя жінок не лише як особисті історії, а й як частину спільної боротьби за права та рівність. Через свою автобіографічну оповідь А. Ерно показує, що боротьба за свободу і право на власний вибір — це не лише особисте питання, а й універсальна тема, яка зачіпає всіх жінок. Її твори закликають до критичної переоцінки ролей і цінностей, нав'язаних жінкам суспільством, і сприяють розумінню важливості фемінізму як руху за рівність.

Ще однією важливою характеристикою ідейного стилю А. Ерно є його відвертість та емоційність. Вона не боїться викривати свої почуття та переживання у своїй творчості, що робить її прозу особливо інтимною та відвертою. Однак ця відвертість може викликати суперечки та дискусії щодо моралі та етики в літературі [6, с. 43].

А. Ерно відверто торкається таких тем, як жіночність, сексуальність, сором, аборт і класові відмінності. Наприклад, у книзі «Подія» [42] вона відверто пише про свій досвід абортів в часи, коли це вважалося злочином. Її стиль зберігає документальну точність, а емоційність і чесність дозволяють читачеві відчути внутрішній біль і суспільний осуд, який вона пережила.

Приклад: *«J'ai écrit cela pour sauver quelque chose du temps où je n'avais pas encore été sauvée»*

У романі «Жінка» [39], присвяченому смерті її матері, А. Ерно описує складний процес примирення з втратою. Через деталі та особисті спогади вона не лише передає свої почуття, але й намагається зрозуміти стосунки між матір'ю та донькою. Відвертий самоаналіз стає способом глибокого розкриття її переживань, наповнюючи її стиль емоціями. Приклад: *«Elle était le monde de la force et de la gaieté, une présence qui rassurait»*.

Відвертість А. Ерно проявляється в тому, що вона не уникає деталей, не евфемізує і не романтизує свої складні та інтимні переживання. Вона передає реальне і оголене бачення жінок, яких об'єднує почуття самотності і страх суспільної критики, і які змушені боротися не лише з власним тілом, але й із суворими соціальними нормами: *«Ma solitude était absolue, car personne ne pouvait ou ne voulait comprendre ma situation»* [39].

Уривок передає не лише фактичний зміст, а й інтенсивність емоційного напруження, яке супроводжує її переживання. Така відвертість дозволяє А. Ерно викликати емпатію читача і показує, наскільки важливим є право кожної жінки на вибір.

У своїх автобіографічних романах, зокрема в творах «Порожні шафи» [37], «Те, що вони кажуть, або нічого», «Заморожена жінка» [38], та особливо в романі «Місце в житті» [35], який присвячений її батькові, А. Ерно розробляє новий стиль письма, спрямований на досягнення винятковості у відмові від індивідуальності. Можна вважати це спробою зведення до мінімуму вираження власної унікальності через уніфікацію [1, с. 26].

Авторка прагне не просто розповісти історію власного життя, а використати її як основу для пошуку спільних моментів та істин для всіх. Роблячи це, А. Ерно виходить за межі розмежування між особистим і суспільним. Вона стверджує, що її метод письма є «автосоціально-біографічним» (термін, який вона сама винайшла) [7; 4]. Цей метод

характеризується, зокрема, прагненням до об'єктивності та відсутністю будь-яких проявів особистої індивідуальності.

А. Ерно — сучасна французька письменниця, літературна спадщина якої стала предметом численних досліджень, зокрема аналізу її специфічної поетики [8], стилю [4], автобіографічного [5], соціального [3; 6;] та соціологічного [2] аспектів. Навіть соціологи зацікавлені у включенні соціологічних аспектів у її творчість.

Основний фокус творчості А. Ерно — жінки, що відображає її феміністичні переконання. Основні ідеї її творів різноманітні. Вона зосереджується на соціальних проблемах, незадоволеності загальною ситуацією та питаннях домашнього насильства. Своїми творами вона демонструє моральні бар'єри, успадковані від післявоєнної Франції та минулого, а також бажання розвіяти ілюзії та оновити життя. Вона показує суспільство таким, яким воно є, і часто викриває його недоліки.

А. Ерно, видатна французька письменниця і феміністка кінця 20 століття, викликала великий інтерес і широку читацьку аудиторію, її творчість активно обговорювалася і тиражувалася в газетах, вивчалася в ліцях.

У своїй творчості А. Ерно зосереджується на соціальних проблемах, незадоволеності повсякденним життям та питаннях домашнього насильства. Вона невтомно працює над тим, щоб розкрити образ післявоєнної Франції та успадкованої від минулого моралі, зруйнувати ілюзії та відновити життя [4, с. 58].

На творчість А. Ерно значною мірою вплинули марксизм, екзистенціалізм та феноменологія. Під впливом «Другої статі» Сімони де Бовуар [31] вона почала свою кар'єру в епоху нового роману. Для неї вибір тем для написання є очевидним, а її історії характеризуються повним розривом з традиційними стереотипами. Комбінаторна теорія, яку вона використовує у своїй творчості дозволяє їй уникати категоризації.

Творчістю А. Ерно цікавляться багато критиків і дослідників сучасної літератури. Університетські семінари з сучасної літератури включили

творчість Енні А. Ерно до своїх програм. Там вона представляє «голос народу», пропагуючи змішання соціальних класів і розкриваючи ставлення до повсякденного життя, жіночого голосу, сімейних цінностей та інтимності. Її письмо мрійливе та поліфонічне, з використанням фотографії, перчитування та переписування. А. Ерно створює переконливі образи міфів, особливо міфів буржуазного класу. Її творчість відповідає надіям і прагненням споживацького та утилітарного характеру, що вимагає від письменниці розкриття драматизму життя і показу непідробних емоцій.

Її романи написані в жанрі сповідальної прози і характеризуються відсутністю чіткого сюжету та історичною атмосферою. Один з її романів, «Звичайна пристрасть» [43], розповідає історію самотньої французької жінки та її коханого, іммігранта зі Східної Європи. Це серйозний, складний і життєво важливий твір, який класифікують як «жіночий роман» [6, с. 231].

«Звичайна пристрасть» [40] — класичний приклад так званої піднесеної прози, яку часто створюють жінки. Такі твори зазвичай розраховані на те, що візуальна адаптація читача спрямована на сприйняття ідейно-емоційного підґрунтя, яке пронизує текстову канву, що на перший погляд не має чіткого сюжету. Такий розрахунок добре спрацьовує з недосвідченим читачем, який не завжди усвідомлює відсутність сюжету, що є загальною ознакою жанру: у творі А. Ерно ніщо не перериває плавного, м'якого розвитку оповіді, а зрідка з'являються події, які, здавалося б, не мають нічого спільного з коханням (наприклад, нове вбрання для покупки, падіння Берліна), згадуються як такі, що не мають жодного стосунку до кохання. Однак ці деталі є лише тлом, що відволікає читача від поглибленого вивчення душевних страждань героїні.

Автобіографію іноді вважають менш важливим жанром у літературі, але А. Ерно зробила в нього значний внесок: з моменту публікації свого першого роману «Порожні шафи» [37] у 1974 році письменниця, яка народилася в робітничій сім'ї та здобула освіту лінгвіста, розповідає про своє життя, про себе і особливо про свої емоції. Її відвертість часто критикували, але вона

повністю відкидає звинувачення, пояснюючи, що її експресіонізм не має нічого спільного з її творчістю і походить від бажання приховати свої емоції.

А. Ерно, яка нічого не приховує, просто виправдовується, кажучи, що так сталося. Така відвертість стає частиною її стилю, де немає місця банальному «прикрашанню», а своє місце займає правда повсякденного життя. Це робиться не для того, щоб виділитися, а для того, щоб висловити свої внутрішні конфлікти, складність подолання прірви між особистим життям і літературними прагненнями, складні стосунки з чоловіками і вселенським коханням.

Творчість А. Ерно здатна хвилювати, розчаровувати і захоплювати, не підкоряючись вимогам бізнесу, який домінує на літературному ринку. Вона справжня жінка і справжня письменниця [6, с. 47].

Стиль А. Ерно характеризується відсутністю літературних прикрас та емоційного надміру. Вона віддає перевагу простим і чітким формулюванням, що робить її твори водночас відвертими й стриманими. Наприклад, у книзі «Звичайна пристрасть» [40] авторка описує свої стосунки з одруженим чоловіком, не вдаючись до літературних прикрас чи зайвих драматичних деталей.

У своїх творах А. Ерно часто використовує фактографічний стиль і описує особистий досвід з майже журналістською точністю. Вона уникає емоційних оцінок і зосереджується на фактичному висвітленні подій. Такий підхід дозволяє їй створювати документальну прозу, яка відображає її власне життя крізь призму соціальних і культурних подій.

1.4. Феміністичні ідеї у творчості А. Ерно

Творчість А. Ерно, французької письменниці та лауреатки Нобелівської премії з літератури у 2022 році, характеризується глибоким і відвертим аналізом ролі жінки в суспільстві. А. Ерно часто зосереджується на конфлікті між особистими бажаннями жінок та соціальними очікуваннями, визначеними

патріархатом. Її романи резонують з її особистим досвідом і резонують з багатьма жінками, які стикаються зі схожими проблемами.

Феміністичні ідеї займають центральне місце у творчості А. Ерно. Вона не лише піднімає питання жіночого визволення, але й глибоко досліджує вплив соціальних структур на життя жінок. Одним із центральних мотивів творчості А. Ерно є конфлікт між особистими прагненнями жінки та нав'язаними їй соціальними рамками. Вона часто порушує питання жіночої сексуальності, материнства та прагнення до самореалізації [28].

У романі «Подія» [42] А. Ерно описує свій досвід нелегального абортів і вказує на суворі обмеження, які суспільство накладає на жіноче тіло і свободу вибору. Це нагадування про суворі суспільні очікування щодо жінок, особливо щодо материнства, яке часто розглядається як єдина «природна» роль жінки. Однак А. Ерно, спираючись на власний досвід, кидає виклик цим нормам, наголошуючи на праві жінок на власне тіло та вибір.

У романі «Заморожена жінка» [38] авторка досліджує, як шлюб і материнство перетворюють жінок на застиглих істот, позбавлених свободи. Героїня А. Ерно втрачає себе у щоденних обов'язках і ролях, нав'язаних патріархальним суспільством, і бореться між своїми внутрішніми бажаннями та зовнішніми вимогами.

Твір А. Ерно показує, як патріархальні структури пригнічують жінок, обмежують їхні можливості для самореалізації та встановлюють жорсткі гендерні ролі. Письменниця використовує власний досвід, щоб осмислити колективний досвід жінок, які борються з очікуваннями суспільства щодо поведінки, зовнішнього вигляду та сімейних ролей [27].

Наприклад, у романі А. Ерно «Місце в житті» [35] розглядаються питання класових відмінностей і досліджується, як патріархат і соціальні обмеження накладаються один на одного і обмежують вибір жінок, особливо представниць робітничого класу. Її героїні змушені миритися з обмеженими можливостями, які пропонує суспільство, часто перебуваючи в ситуації подвійного гноблення — і як жінки, і як представники нижчих класів.

Творчість А. Ерно розкриває глибоке інституційне гноблення жінок і висвітлює болісний процес усвідомлення цього гноблення. Вона досліджує, як патріархат формує життя жінок і залишає мало місця для самовираження без почуття провини чи страху порушити соціальні норми.

Іншим важливим аспектом її феміністичної позиції є соціальні бар'єри та класова нерівність, що впливають на жінок. У творах А. Ерно жінки часто стикаються з класовими обмеженнями, що підкреслює подвійний тиск суспільства — гендерний і соціальний.

А. Ерно часто звертається до теми патріархальних структур та їхнього впливу на життя жінок. Письменниця показує, як соціальні обмеження та очікування пригнічують жіночу автономію. У романі «Подія» [42] А. Ерно описує власний досвід нелегальних абортів у Франції 1960-х років. Твір є водночас особистою сповіддю та соціальною критикою патріархальної системи, яка позбавляла жінок вибору. А. Ерно піднімає тему боротьби за тілесну автономію жінок та їхнє право вирішувати долю власного тіла. Однак цей особистий досвід стає політичним актом, оскільки А. Ерно представляє його відкрито і безпосередньо. Вона не просто розповідає про події, а викриває соціальні структури, які штовхають жінок на такі випробування [28].

Історія висвітлює жорстокість соціальної системи, яка відмовляє жінкам у контролі над власним тілом та життям і вимагає, щоб вони відповідали традиційним очікуванням щодо материнства та сімейного життя. А. Ерно описує відчуття ізоляції, особливо через те, що її досвід відрізняється від норми і критикується суспільством. Відображаючи тогочасну соціальну реальність, письменниця трансформує свій особистий досвід в універсальний досвід боротьби за жіночу автономію.

У Франції 1960-х років питання абортів було надзвичайно серйозним і політично забарвленим. Аборти були заборонені кримінальним законодавством, і жінки, які вирішили зробити аборт, часто були змушені вдаватися до нелегальних і небезпечних методів. За таких обставин багато жінок стикалися з кримінальним переслідуванням, багато хто мав серйозні

проблеми зі здоров'ям, а соціальна стигма лише посилювала їхні страждання [29].

Роман А. Ерно відображає цю соціальну реальність і показує, як тогочасне французьке суспільство не дозволяло жінкам вільно обирати, як будувати своє життя. Аборт був не просто медичною процедурою, а дією, що порушувала суспільні норми і каралася юридично та морально: у 1970-х роках французький феміністичний рух почав активно виступати за легалізацію абортів, а одним з найвідоміших моментів руху стало публічне оголошення про те, що відома французька жінка зробила аборт, відоме як «Маніфест 343», де відомі французькі жінки публічно заявили про те, що вони зробили аборт.

Питання абортів та права жінки на вибір стали важливими темами у французькій літературі другої половини 20 століття. Окрім А. Ерно, до цих питань зверталися й інші письменниці-феміністки, такі як Сімона де Бовуар. У своїх творах вони досліджували теми жіночої свободи, гендерної нерівності та боротьби за рівність.

Література цього періоду відображала суспільну боротьбу за зміну ставлення до жіночого тіла та репродуктивної автономії. Аборт став не лише медичною проблемою, а й символом боротьби жінок за право вибору. «Випадок» А. Ерно підсилює цей аргумент, зокрема завдяки автобіографічній чесності та відвертості, і дає читачеві відчуття того, як соціальні норми проникають у найінтимніші аспекти життя [23].

Роман «Подія» [42] А. Ерно — це не лише інтимний запис її особистого досвіду абарту, але й потужна політична заява проти патріархального гноблення жінок. А. Ерно висвітлює травматичний досвід, який вона пережила, і показує, як суспільство накладає суворі обмеження на жінок і контролює їхні тіла та вибір. Твір відображає соціальні та політичні процеси у Франції 1960-х років, коли аборти та права жінок на власне тіло були центральними у феміністичній боротьбі, і є важливим внеском у літературні та суспільні дебати про жіночу автономію.

Жіноча ідентичність також є центральною темою її творчості. У її текстах ми бачимо, як вона досліджує внутрішні конфлікти, що виникають, коли жінки намагаються відповідати соціальним стандартам або знайти своє місце в суспільстві, яке їх обмежує.

Питання сексуальності у творчості А. Ерно розглядається з феміністичної перспективи. У романі А. Ерно «Звичайна пристрасть» [40] жіноче сексуальне бажання досліджується без критики та сорому. Письменниця зображує героїню, яка переживає свою сексуальність відкрито, вільно від соціальних стереотипів та осуду. Через цей текст А. Ерно порушує питання про роль жіночої сексуальності в патріархальному суспільстві та про те, як суспільство намагається контролювати жіноче тіло.

А. Ерно народилася в робітничій родині, що знайшло відображення в багатьох її творах, зокрема в романі «Роки» [43]. Вона аналізує, як соціальне походження впливає на життєві можливості, мрії та вибір жінок. Її героїні часто стикаються з обмеженнями, зумовленими класовою позицією. А. Ерно критикує соціальну нерівність, яка накладає додатковий тягар на жінок з нижчого класу.

Отже, феміністичні ідеї у творчості А. Ерно займають центральне місце, глибоко висвітлюючи особисті й соціальні конфлікти, з якими стикаються жінки в патріархальному суспільстві. Її твори розкривають вплив гендерних і класових обмежень на життя жінок, підкреслюючи важливість боротьби за свободу вибору, тілесну автономію та право на самореалізацію. Творчість А. Ерно є потужним внеском у феміністичний дискурс, поєднуючи літературну майстерність із соціальною критикою. Її твори залишають глибокий слід у розумінні жіночого досвіду, вказуючи на необхідність змін у суспільстві, яке все ще обмежує жінок у їхньому праві бути вільними та самодостатніми.

Висновки до Розділу 1

Ідіостиль письменника — це унікальна мовно-стилістична система, яка відображає його світогляд, мовну індивідуальність та художню майстерність. Цей термін тісно пов'язаний із такими поняттями, як мовна картина світу, особистісна мовна індивідуальність, художнє мовне мислення. Ідіостиль є важливим елементом ідентифікації автора та його творчої манери. У сучасних лінгвістичних дослідженнях поняття «ідіостиль» та «ідіолект» розмежовуються за обсягом і змістом. Ідіолект охоплює сукупність мовних практик конкретної особи, включаючи її мовні звички та специфічні особливості, тоді як ідіостиль зосереджується на системному використанні мовних засобів у творчості автора, формуючи його стиль як митця. Ідіостиль письменника є відображенням його культурного рівня, світогляду та творчих пріоритетів. Його формування залежить від багатьох чинників, зокрема соціального статусу, освіти, життєвого досвіду та психоемоційного стану. Основні стильові ознаки проявляються через асоціативні ряди, композиційні техніки, тропи, стилістичні фігури та лексичну виразність. Ідіостиль не лише відображає творчість автора, але й впливає на загальний розвиток літературної мови, сприяючи її збагаченню та вдосконаленню. А. Ерно активно використовує власний життєвий досвід як основу для своїх літературних творів. Через цей підхід вона не лише висвітлює індивідуальні аспекти життя, а й аналізує соціальні та культурні зміни у французькому суспільстві.

У своїй творчості А. Ерно наголошує на проблемах жінок, розкриваючи їхню боротьбу за права, гендерну рівність та свободу вибору. Вона сміливо торкається складних тем, таких як насильство, небажана вагітність, соціальна ізоляція та право на аборт, закликаючи до змін у суспільних нормах та правовому регулюванні.

Отже, творчість А. Ерно є важливим внеском у сучасну літературу, що виходить за межі традиційної художньої прози. Її твори стають майданчиком

для діалогу про права жінок, суспільні зміни та рефлексії над місцем людини в сучасному світі.

РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ДОМІНАНТИ У ТВОРАХ А. ЕРНО

2.1 Соціальні та культурні контексти в ідіостилі А. Ерно

А. Ерно відома своїм унікальним поєднанням автобіографії та соціальної критики. Її стиль — мінімалістичний, фактологічний і без емоційного перевантаження. Це надає її письму документальної точності. Автобіографічні твори А. Ерно часто сприймаються як соціальні хроніки.

А. Ерно створила особливий стиль письма, в якому автобіографія тісно переплітається з соціальною критикою. Її твори представляють особисті наративи як засіб дослідження соціальних структур, гендерної нерівності, класових бар'єрів та культурних змін. Такий підхід робить автобіографічні твори А. Ерно своєрідним соціальним аналізом, в якому індивідуальне та колективне існують у постійному діалозі.

У «Роках» [43] А. Ерно поєднує особисті спогади з спогадами цілого покоління, щоб проілюструвати культурні зміни, які відбулися у Франції протягом десятиліть. Вона торкається таких явищ, як зміни в сімейному житті, розвиток фемінізму, соціальні рухи, політичні та культурні трансформації. Наголошуючи на особистому досвіді, А. Ерно розширює його до рівня колективного. Наприклад, вона описує вплив популярних подій (культурних тенденцій, музики, політичних настроїв), які пронизують її життя, тим самим поміщаючи власну біографію в ширший історичний контекст — *«Tout sera effacé dans un instant et pourtant rien ne le sera jamais»*.

У книзі «Місце в житті» [35] А. Ерно досліджує соціальну нерівність через свій автобіографічний досвід зростання в сім'ї робітничого класу. Описуючи свій шлях до освіти, вона показує, як цей шлях привів її до розриву з соціальним середовищем, породжуючи почуття відчуження та внутрішнього конфлікту. На прикладі власної історії А. Ерно вона показує, як освіта та соціальний статус можуть роз'єднувати сім'ю і як важко інтегруватися в середовище, до якого не належиш від народження. Вона рефлексує над цим

внутрішнім конфліктом: *«Il me semble que nous n'appartenions plus au même monde»*.

Для порівняння можна взяти Маргариту Дюрас [32]. Вона теж пише автобіографічно, але її стиль більш емоційний, літературний і метафоричний. Якщо А. Ерно прагне до об'єктивного відображення дійсності і мінімізує судження, то М. Дюрас зосереджується на емоціях, використовує поетичний стиль і символіку. А. Ерно майже повністю уникає метафор і віддає перевагу точному вираженню, створюючи враження прямого документального кіно. Приклад: *«L'écriture plate»* [32]. М. Дюрас, з іншого боку, часто використовує художні образи та психологічну напругу, щоб занурити читача в емоційний контекст [15, с. 38].

Іншим яскравим прикладом автобіографічного жанру є Жан-Жак Руссо. У своїй знаменитій «Сповіді» [34] він надає першочергового значення власним емоційним і моральним міркуванням, що дуже відрізняється від стилю А. Ерно. Руссо схильний до глибокого аналізу власного внутрішнього життя і часто використовує патетичний і піднесений стиль, щоб продемонструвати свої внутрішні конфлікти і моральні дилеми. А. Ерно, з іншого боку, зберігає дистанцію між автором і текстом. Її герої зазнають змін через соціальні умови, а не через внутрішні конфлікти та емоції. Приклад *«Je forme une entreprise qui n'eut jamais d'exemple, et dont l'exécution n'aura point d'imitateur»*. Ця гучна заява демонструє намір А. Ерно створити унікальний літературний твір, у центрі якого — вона сама.

Таким чином, порівняння ідіостилю А. Ерно з іншими письменниками автобіографічного жанру, такими як М. Дюрас та Жан-Жак Руссо, показує, що автобіографія може бути реалізована у різні способи, від мінімалізму та об'єктивності до емоційності та метафоричності.

А. Ерно відома своїм мінімалістичним стилем, який поєднує лаконічність, точність і беземоційність для передачі особистого досвіду. Це проявляється в її письмі через використання коротких речень, відсутність метафоричності та зосередженість на фактах, що нагадує документальний

стиль. У її творах немає надмірної або недостатньої деталізації, а кожне слово має чітко визначене значення, спрямоване на правдиве, майже об'єктивне зображення дійсності. Це підкреслює її прагнення до ясності й об'єктивності: «*J'écris pour venger ma race*» [11, с. 71].

У романі «Роки» [43] А. Ерно використовує безособовий стиль, в якому авторське «я» часто замінюється загальним «ми» або «вона». Вона описує життя свого покоління з безкомпромісною точністю, зосереджуючись на зовнішніх подіях та об'єктах, а не на власних почуттях та інтерпретаціях. Приклад: «*Tout suivait son cours, et il n'y avait rien de particulier à mentionner*».

Цей уривок демонструє економію емоцій та оцінок. Авторка описує ситуацію, не вдаючись до зайвих деталей чи аналізу, залишаючи читачеві простір для інтерпретації.

Класова нерівність — один із центральних мотивів творчості А. Ерно. Її походження з робітничого класу завжди впливало на формування її літературної ідентичності. У своєму романі «Місце в житті» [35] А. Ерно детально описує конфлікт між її освітнім і культурним розвитком та її походженням як жінки з робітничого класу. Книга є одним із найяскравіших прикладів того, як соціальне походження може впливати на розвиток характеру, та ілюструє класові бар'єри, з якими їй довелося зіткнутися [14, с. 15].

«Місце в житті» [35] — автобіографічний роман, в якому А. Ерно описує смерть свого батька та класові відмінності, які вона відчувала разом з ним. Вона віддає перевагу документальному стилю зображення, без емоційних відступів і драматичної мови. Приклад: «*Sa mort a été aussi simple que sa vie. Sans aucune difficulté*».

У цьому уривку А. Ерно демонструє максимальний мінімалізм. Вона підкреслює простоту життя і смерті свого батька, мінімізуючи деталі і зосереджуючись лише на основних фактах. Такий стиль надає тексту особливої сили, адже читач сприймає глибину ситуації самотійно.

У «Події» [42] А. Ерно розповідає про свій досвід нелегального аборту. Опис цього досвіду є надзвичайно точним і посилює психологічний вплив без зайвих емоцій та виносок. Приклади: «*J'ai senti le sang couler. Je n'ai plus rien ressenti*».

Мінімалізм простежується скрізь. Уникаючи опису емоцій та внутрішнього життя героїні, підкреслюється важливість самих подій. А. Ерно не намагається викликати співчуття чи драматизувати ситуацію, а просто констатує факти.

Соціальний контекст ідіостилю А. Ерно включає питання гендеру та фемінізму. Її романи часто досліджують жіночий досвід з точки зору сексуальної політики та стосунків; у книзі «Подія» [42] досвід авторки, яка пережила нелегальний аборт у 1960-х роках, висвітлює питання прав жінок та соціальних обмежень. Особистий досвід А. Ерно стає інструментом критики патріархальних норм [6, с. 231].

Тема пам'яті посідає центральне місце у творчості А. Ерно, особливо в «Роках» [43] — своєрідній колективній біографії, в якій особисте переплітається з історичними подіями. А. Ерно аналізує, як соціальні трансформації (від повоєнного періоду до сьогодення) впливають на її особисте життя і як колективна пам'ять формує індивідуальну свідомість. Для твору характерне використання документальної прози, в якій факти соціальної історії інтегровані з особистим досвідом.

Однією з особливостей ідіостилю А. Ерно є використання колективного голосу. Вона часто намагається говорити не лише від свого імені, але й від імені суспільства. Такий підхід характерний для більшої частини її творчого доробку, який зосереджений на соціальних процесах і культурних змінах у Франції. У своїх творах вона намагається уникати суб'єктивності та створювати об'єктивний і неупереджений погляд на події.

А. Ерно прагне до об'єктивності та відвертості, створюючи атмосферу репортажу та хроніки. Її тексти часто позбавлені емоційних коментарів та метафоричних прикрас. Такий підхід дозволяє читачеві сконцентруватися на

суті описуваних подій і відчуті їхню вагу, без нав'язування авторської позиції [8, с. 89].

А. Ерно використовує прості, повсякденні слова і фрази, створюючи враження об'єктивності та достовірності. Не використовуючи складних мовних конструкцій, вона уникає зайвих прикрас і концентрується на головному.

Певні мотиви повторюються у більшості романів А. Ерно, такі як класова нерівність, соціальна ізоляція та спроби віднайти ідентичність. Повторення цих тем не лише посилює їхню важливість у творчості художниці, але й створює особливу атмосферу, в якій персонажі постійно шукають і борються за своє місце в суспільстві.

У творі «Місце в житті» [35] А. Ерно досліджує соціальну нерівність крізь призму власного життя та стосунків з батьком. Це автобіографічний роман, в якому авторка аналізує власний досвід соціальної мобільності та досліджує класові відмінності між її батьками. Центральною темою роману є відчуження, яке розділяє персонажів через зміну їхнього соціального статусу, навіть попри те, що вони підтримують тісні стосунки через родинні зв'язки. А. Ерно майстерно показує, як соціальний статус формує ставлення та впливає на стосунки між людьми. Її батько належить до робітничого класу і все життя працював різноробочим, щоб утримувати сім'ю. А. Ерно здобуває освіту та покращує свій соціальний статус. Успіхи в навчанні та культурна адаптація поступово віддаляють А. Ерно від батька.

Приклад: «*J'évitais les mots qu'il n'aurait pas compris et les sujets qui ne l'auraient pas intéressé. Nous devenions des étrangers*». Цей уривок демонструє, що освіта та культурний капітал є бар'єрами для спілкування між ними. Авторка хоче підтримувати зв'язок з батьком, але усвідомлює, що вони живуть у різних світах і що прірва між ними стає дедалі глибшою [1, с. 27].

Іншим важливим мотивом є сором і провина, які А. Ерно відчуває через своє виховання і соціальну мобільність. Вона описує ці почуття, спостерігаючи за змінами у своєму житті та житті свого батька. Письменниця

соромиться свого нового становища в суспільстві, оскільки усвідомлює, що її успіх є протилежністю простому життю її батьків.

Приклад: *«Je sentais souvent qu'un fossé se formait entre lui et moi, et ce n'était pas de sa faute. C'était la faute du monde dans lequel j'étais entrée»* [25].
Таке сприйняття підкреслює глибоке розуміння соціальної нерівності. А. Ерно усвідомлює, що цю прірву неможливо подолати самотужки, оскільки вона зумовлена структурними чинниками, що виходять за межі особистих стосунків.

Соціальна мобільність, яка привела А. Ерно з робітничого класу до світу інтелектуалів, є джерелом відчуження. З одного боку, вона успішна і багато чого досягла завдяки своїй освіті, але, з іншого боку, ці досягнення віддаляють її від свого коріння. А. Ерно стає «чужою» в середовищі свого батька і, водночас, не відчуває повної приналежності до світу, в якому вона тепер живе. Ця подвійність — класове відчуження у двох різних світах — проходить через увесь текст.

Приклад: *«Ma vie réussie était à la fois une victoire et une défaite. J'avais perdu cette simplicité que mon père avait, et je ne pouvais plus jamais la retrouver»*.
Це ілюструє змішані емоції, які супроводжують соціальне піднесення. Для А. Ерно успіх був важливим досягненням, але він також приніс із собою втрату зв'язку з її «корінням» — простим життям, яке вона більше не розділяла зі своїми батьками.

А. Ерно описує життя свого батька детально, але просто. Це було просте, ощадливе життя, пов'язане з фізичною працею та виживанням. Вона не перебільшує і не пристосовує його, але зберігає фактичність і об'єктивність. Таким чином, А. Ерно підкреслює, що життя її батька було результатом його соціального походження [21, с. 197]. Приклад: *«Ses mains étaient rugueuses et dures, il travaillait tout le temps. Le soir, il s'asseyait devant la télévision et mangeait son simple dîner. Il n'avait besoin de rien de plus»*.

Цей опис підкреслює класову різницю між життям робітника і тим, чого досягла А. Ерно. Авторка зберігає дистанцію в оповіді і водночас висловлює повагу до батька.

А. Ерно зосереджується на тому, як змінюється її манера говорити порівняно з манерою її батька. Її освіта змінює не лише її розуміння світу, але й мову, якою вона його виражає. Натомість її батькові притаманна простота і відвертість висловлювань, що ще більше поглиблює їхнє відчуження [19].

Приклад: «*Ses paroles étaient simples, brèves. Il ne parlait que de ce qui comptait pour lui, sans trop réfléchir*». Це ілюструє різницю між світом фізичної праці, де важлива конкретність, і світом інтелектуалів, де часто присутні абстрактне мислення та красномовство.

Смерть батька стає кульмінацією роману, символізуючи неможливість подолання соціальної прірви між ними. А. Ерно використовує смерть як метафору кінця їхніх стосунків, які завжди характеризувалися класовими відмінностями. Вона визнає, що соціальна нерівність є неминучою частиною їхнього життя.

Приклад: «*Sa mort a fermé un chapitre de ma vie, mais je savais que ce chapitre n'était pas à propos de moi. Il était à propos de lui, et je ne pourrai jamais revenir à ce monde*». Це зізнання підкреслює остаточне відчуження між ними через класові відмінності. Смерть батька не лише обірвала його життя, але й остаточно відокремила А. Ерно від її минулого [9, с. 153].

У романі «Місце в житті» [35] А. Ерно майстерно досліджує складні питання соціальної нерівності та мобільності. Вона показує, як класові відмінності формують не лише матеріальні умови життя, а й мову, ідеї та навіть стосунки між людьми. За допомогою точних і мінімалістичних образів А. Ерно показує, як підвищення соціального статусу може призвести до відчуження і втрати особистих зв'язків, навіть у родині. Тема соціальної нерівності в романі посилюється соціальною мобільністю героїні та її намаганням залишитися вірною своєму корінню, що зрештою стає неможливим.

У романі «Роки» [43] А. Ерно використовує техніку безособової оповіді, часто замінюючи «я» на «вона» або «ми», щоб підкреслити колективний аспект пам'яті. Вона описує не лише те, що сталося у її власному житті, але й те, як це вплинуло на ціле покоління. Це створює поєднання приватного і публічного, в результаті чого індивідуальний досвід стає частиною ширшого соціального контексту [30].

Приклад: «*Nous vivions sous l'ombre de la guerre. Elle était toujours présente dans les conversations, dans les fils d'actualité, même à l'école, où on nous apprenait à être fiers de la victoire*». Цей уривок показує, що події Другої світової війни стали частиною колективної пам'яті, яка сформувала світогляд покоління А. Ерно. Однак вона описує їх через власні спогади, додаючи елемент особистого досвіду.

Однією з найважливіших сцен роману є опис травня 1968 року, періоду політичних і соціальних протестів, коли Францією прокотилися студентські рухи і загальні страйки. А. Ерно зображує цю подію як переломний момент для свого покоління, коли молодь почала виступати проти старих соціальних норм і вимагати змін.

Приклад: «*Nous étions jeunes, et une seule pensée occupait nos esprits — changer le monde. Les rues de Paris étaient remplies de foules, nous criions et réclamions la liberté*». Ця сцена не просто зображує важливу історичну подію, а показує її через емоції та переживання молодих людей, які брали в ній участь. Це приклад того, як колективний досвід впливає на формування індивідуальних переконань і спогадів.

Іншою важливою сценою є зображення зміни соціальних норм щодо жінок. А. Ерно описує, як змінювалися уявлення про роль жінок у суспільстві протягом 1960-х і 1970-х років, зокрема, щодо контрацепції, освіти та праці.

Приклад: «*Nous avons le sentiment que nous pouvions faire plus. La liberté de choix, le droit à l'éducation, au travail — ce n'étaient plus des privilèges, mais des droits*» [20, с. 52]. Ця сцена показує, як зміни в суспільстві впливають на ідентичність жінок і як вони переплітаються з особистим досвідом і

переконаваннями А. Ерно. У цьому випадку колективний досвід жінок у суспільстві трансформує їхню роль і місце в ньому.

У своїх творах А. Ерно простежує, як соціальне походження визначило ідентичність її матері як жінки. Її мати була представницею робітничого класу, яка пережила складні життєві обставини і прагнула забезпечити кращі можливості для своєї доньки. Через ці стосунки авторка показує суперечності між поколіннями, між особистими прагненнями та соціальними очікуваннями жінок [30, с. 31].

Приклад: *«Elle voulait que je devienne quelqu'un. Que je ne vive pas ma vie comme elle — entre la lessive et le travail dans un magasin»*. Цей уривок ілюструє, що мати А. Ерно хотіла, аби її донька мала інше майбутнє, яке не було б обмежене традиційними жіночими ролями в суспільстві. Він також підкреслює відмінності між їхніми світоглядами та прагненнями.

Енні А. Ерно використовує автобіографічний жанр, щоб дослідити роль жінки в суспільстві. Вона описує, як її мати відповідала традиційним соціальним очікуванням щодо жінок, що обмежувало її свободу та можливості. Водночас А. Ерно аналізує, як ці обмеження вплинули на її власне становлення як жінки, що прагне більшої свободи та незалежності.

Приклад: *«Sa vie était planifiée avant même sa naissance. Elle est devenue ce qu'elle était censée être : une épouse, une mère, une employée. Mais là-dedans, nous n'avions pas le choix»* [10, с. 51]. Цей аналіз підкреслює, що жінки її покоління, як і багато хто до них, не мали реального вибору у визначенні своєї ролі в суспільстві. А. Ерно показує, як її мати жила поза межами традиційних жіночих ролей і як вона змогла вибороти власну свободу перед обличчям соціальних змін.

У такий спосіб Енні А. Ерно досліджує питання гендерної ідентичності через автобіографічний жанр, показуючи, як соціальні очікування та історичний контекст формують жіночі ролі. Стосунки між матерями та доньками у романі «Жінка» [36] дозволяють глибше зрозуміти, як жінки

адаптувалися до соціальних змін та шукали власний шлях у житті, не будучи обмеженими традиційними уявленнями про жіночність.

Отже, творчість А. Ерно вирізняється унікальним поєднанням автобіографії, соціального аналізу та документальної точності. Завдяки цьому Ерно перетворює особисті спогади на соціальні хроніки, що відображають культурні трансформації, класові бар'єри та гендерну нерівність.

Порівняння А. Ерно з іншими авторами автобіографічного жанру, як-от М. Дюрас та Жан-Жак Руссо, підкреслює різноманітність підходів до письма. Якщо М. Дюрас зосереджується на емоційності та метафоричності, а Руссо – на моральних рефлексіях, то Ерно відзначається документальним стилем і прагненням до об'єктивності.

Тож, твори А. Ерно не лише розповідають особисту історію, але й стають важливим інструментом соціальної критики. Її стиль поєднує індивідуальне та колективне, мінімалізм і глибину, створюючи унікальний портрет як особистого, так і суспільного життя.

2.2 Об'єктивне письмо А. Ерно в його суб'єктивному вимірі

У своїх автобіографічних романах «Порожні шафи» [37], «Я не вийшла зі своєї ночі» [39], «Заморожена жінка» [38] й особливо в романі «Місце в житті» [35] — у книзі, присвяченій своєму батькові, А. Ерно розробляє новий спосіб написання «профілю», який шукає винятковості в деспецифікації, спробі мінімізувати прояви власної особистості [23]. Дійсно, метою авторки є не лише розповісти про власне життя, але й використати його як основу для пошуку певних моментів та істин, які є спільними для всіх. У такий спосіб А. Ерно виходить за межі особистого та суспільного. Вона стверджує, що її манеру письма можна назвати автосоціально-біографічною (термін, який вона сама вигадала) [21] і що вона характеризується, зокрема, прагненням до об'єктивності та безособовості.

Для А. Ерно лише те, що потрібно сказати, визначає манеру письма та структуру її книжок. Так, починаючи з роману «Місце в житті» [35],

соціального портрета свого батька, вона змінила стиль письма на автосоціобіографічний, щоб придушити вираження свого суб'єктивного «я». Таким чином, «авто» означає особистий досвід авторки, а «соціо» — соціальну спрямованість, об'єктивність зображення та частку історичності у творі. І, нарешті, тому, що «біографії» — це також історії про життя інших людей: *«Le classement dans l'autobiographie est beaucoup trop restreint: dans La Place, j'évoque la trajectoire sociale de mon père et non d'un personnage fictif, mais justement parce que je m'attache aux différentes places qui ont été les siennes et non aux événements singuliers, particuliers de sa vie, je sors de l'autobiographie»* [18, с. 20]. Насправді, роман «Місце в житті» [35], на думку Ф. Леже, взагалі не відповідає визначенню автобіографії: *«récit rétrospectif en prose que quelqu'un fait de sa propre existence, quand il met l'accent principal sur sa vie individuelle, en particulier sur l'histoire de sa propre personnalité»* [24, с. 131]. Згідно з цим визначенням, автобіографія зосереджується на «я» автора/оповідача/персонажа, тобто на його/її особистості.

Однак граматична перша особа є одночасно і суб'єктом, і об'єктом [26, с. 165]. А. Ерно не намагається оповідати про власне життя чи особистість, а «я» як автор/оповідач є матеріалом для розуміння певних «колективних» істин буття. Так, у романі «Місце в житті» [35] «я» не лише відтворює життя батька А. Ерно, але й через нього — існування цілого соціального класу, залежного від інших. Таким чином, людина є лише прикладом чи ілюстрацією певного соціологічного явища, а не розвитку окремої особистості. Пізніше А. Ерно намагається знайти різні «обличчя» і описати життя своєї матері в романі «Жінка» [36], який використовує ту саму форму письма. У цій книзі, як і в «Місце в житті» [35], перша особа говорить не про себе (авторка), а про свою матір, а через неї — про тих, хто належить до її оточення.

Роман «Жінка» [36] стала першою повноцінною презентацією автосоціобіографічного проєкту А. Ерно, який вона вже розпочала у своєму попередньому фільмі: *«Ce que j'espère d'écrire de plus juste se situe sans doute à*

la jointure du familial et du social, du mythe et de l'histoire. Mon projet est de nature littéraire, puisqu'il s'agit de chercher une vérité sur ma mère qui ne peut être atteinte que par des mots» [20, с. 23]. Наприкінці твору авторка ще раз наполягає на тому ж самому: «*ceci n'est pas une biographie, ni un roman naturellement, peut-être quelque chose entre la littérature, la sociologie et l'histoire»* [20, с. 106]. Ця форма дозволяє письменнику перейти від себе до іншого себе, від суб'єктивного до об'єктивного, від особистого до безособового.

Тому з моменту публікації свого роману «Місце в житті» [35] А. Ерно намагається подавати факти такими, якими вони є в його творі, але без емоційного навантаження. Письмо має тенденцію нейтралізувати емоції оповідача, а тому має бути дистанційованим. Так званий «плаский текст» (*écriture plate*) [16; 18; 19; 21] найкраще підходить для цього і був створений для втілення історії в автосоціальної біографічній формі.

Але повернімося до аналізу методу письма А. Ерно у романі «Жінка» [36]. Уже в «Місце в житті» [35] вона прагне досягти стилю, який виключає звичні риси роману, щоб опанувати так звану «мову речей» [30, с. 21], тобто «пласке письмо»: «*Plate parce que je décris la vie de mon père, ni avec mépris, ni avec pitié, ni à l'inverse en idéalisant. J'essaie de rester dans la ligne des faits historiques, en document. Une écriture sans jugement, sans métaphore, sans comparaison romanesque, une sorte d'écriture objective qui ne valorise ni dévalorise les faits racontés»* [37, с. 21].

А. Ерно хотіла, щоби описувані нею факти не здавалися ані «високими», ані «низькими», а просто залишалися «фактичними». Адже дійсно, в аналізованих творах спостерігаємо своєрідне письмо-констатацію, яке дозволяє побачити, не оцінюючи: «*je n'ai pas le droit de prendre d'abord le parti de l'art, ni de chercher de faire quelque chose de «passionnant» ou d'«émouvant».* *Je rassemblerai les paroles, les gestes, les goûts de mon père, les faits marquants de sa vie, tous les signes objectifs d'une existence que j'ai aussi partagée. Aucune poésie de souvenir, pas de dérision jubilante. L'écriture plate me vient naturellement, celle-là même que j'utilisais autrefois à mes parents pour leur dire*

les nouvelles essentielles» [20, с. 24]. Ця об'єктивність і нейтральність, що характеризує стиль письма А. Ерно, також чітко простежується у вже згаданому романі «Місце в житті» [35]. Однак, як показало наше дослідження, у «Жінці» [36] авторці не вдається достатньо дистанціюватися від життя своєї матері, щоб досягти бажаної об'єктивності.

Від самого початку твір має ознаки суб'єктивності. Авторка не може повністю приховати власні почуття, коли говорить про матір, і не може писати про неї нейтрально, як про когось іншого. Хоча авторка ставить перед собою таку мету, вона не досягає її у «Жінці» [36].

Близькість з матір'ю незабаром проявляється по-різному. Наприклад, у бажанні щось зробити для мами: «*J'ai voulu lui passer la chemise de nuit blanche, bordée de croquet, qu'elle avait achetée autrefois pour son enterrement*» [20, с. 12]; «*J'ai pris du chêne parce que c'était l'arbre qu'elle préférait qu'elle s'inquiétait toujours de savoir devant un meuble neuf s'il était en chêne*» [20, с. 14]; «*Je voulais voir encore ma mère et poser sur elle deux petites branches de cognassier en fleur que j'avais dans mon sac*» [20, с. 16]; «*Le prêtre parlait de «la vie éternelle», de la «résurrection de notre soeur», il chantait des cantiques. J'aurais voulu que cela dure toujours, qu'on fasse encore quelque chose pour ma mère, des gestes, des chants*» [20, с. 17]; «*La soeur de ma mère avait prévu le repas de l'inhumation au restaurant. Je suis restée, cela aussi me paraissait une chose que je pouvais encore faire pour elle*» [20, с. 19].

Тісний зв'язок з матір'ю передається також через різні почуття оповідачки, приміром:

– через почуття провини: «*À Annecy, je pensais à elle avec culpabilité. Nous habitons une «grande maison bourgeoise», nous avons un seconde enfant: elle ne «profitait» de rien*» [20, с. 75]; «*Plusieurs fois, le désir brutal de l'emmener, de ne plus m'occuper d'elle, et savoir aussitôt que je n'en étais pas capable. (Culpabilité de l'avoir placée là; même si, comme disaient les gens «je ne pouvais pas faire autrement»)*» [20, с. 102];

– через тугу (тривогу), поки мати була в притулку: *«Au moment de la revoir; mon angoisse à chaque fois de la retrouver encore moins «humaine»* [20, с. 99];

– через страждання бачити маму хворою: *«Je regardais ses epaules nues, son corps que je voyais pour la première fois abandonné, dans la douleur»* [20, с. 85]; *«Je lui apportais du chocolat, des pâtisseries, [...], elle n'arrivait pas à le manger (douleur indicible de la voir se débattre, les doigts, la langue pour en venir à bout)»* [20, с. 101];

– безмежний сум з приводу її смерті: *«Dans la semaine qui a suivi, il m'arrivait de pleurer n'importe où. En me réveillant, je savais que ma mère était morte. Je sortais de rêves lourds dont je ne me rappelais rien, sauf qu'elle y était, et morte»* [20, с. 20]; *«C'est au-dehors, en ville, que j'étais le plus mal. Je roulais, et brutalement: «elle ne sera plus jamais nulle part dans le monde»* [20, с. 20-21];

– через вияви прихильності й ніжності: *«Et des instants de vide chaque fois que je constate «ce n'est plus la peine de» ou «je n'ai plus besoin de» (faire ceci ou cela pour elle)»* [20, с. 21];

– через почуття жалю: *«Une femme s'est mise à crier, la même depuis des mois. Je ne comprenais pas qu'elle soit encore vivante et que ma mère soit morte»* [20, с. 12]; *«Le trou de cette pensée: le premier printemps qu'elle ne verra pas»* [20, с. 21]; *«Elle racontait gaiement des histoires sur ses compagnes de chambres, [...] C'est la dernière image heureuse que j'ai de ma mère»* [20, с. 89]; *«Elle était une petite fille qui ne grandirait pas»* [20, с. 101]; *«Je n'entendrai plus sa voix. [...] J'ai perdu le dernier lien avec le monde dont je suis issue»* [20, с. 106];

– гніву: *«On me disait, «ça servait à quoi qu'elle vive dans cet état plusieurs années». Pour tous, il était mieux qu'elle soit morte. C'est une phrase, une certitude, que je ne comprends pas»* [20, с. 19]; *«Dans ces conditions, «sortir» un livre n'a pas de signification, sinon celle de la mort définitive de ma mère. Envie d'injurier ceux qui me demandent en souriant, «c'est pour quand votre prochain livre?»»* [20, с. 69];

– любові: *«J'ai peur des abus et qu'elle meure. Il me semble que nous étions tous les deux amoureux de ma mère»* [20, с. 46];

– прив'язаності: *«En effet, elle ne voulait pas la perdre: «Avec stupeur, je réalisais qu'elle pouvait mourir»* [20, с. 85]; *«Il conseillait de la placer dans une maison de retraite. J'ai repoussé cette solution»* [20, с. 88]; *«Tout le temps du trajet, je pensais «maintenant, je vais m'occuper d'elle»* [20, с. 88]; *«Je ne voulais pas qu'elle meure. J'avais besoin de la nourrir, la toucher, l'entendre»* [20, с. 101].

Коли А. Ерно говорить про особистість своєї матері, її особисте ставлення мається на увазі в різних невеликих висловлюваннях. Вона не втомлюється відрізнити свою матір від інших через те, що вона зробила («volonté») [20, с. 39]; її ефективність і *«son orgueil d'être bonne et utile»* [20, с. 44] під час війни; материнську відданість, *«son désir le plus profond [...] de donner [à sa fille] tout ce qu'elle n'avait pas eu»* [20, с. 51]; її бажання вчитися [20, с. 56]; усі зусилля, щоб *«libérer [sa fille] de toutes les tâches matérielles, regrettant de devoir [la] laisser faire la cuisine et les courses»* [20, с. 78]; її гордість (*«elle était la mère qui refuse qu'on l'aide avec la même réprobation de voir [sa fille] travailler de [ses] mains»* [20, с. 78]) і життєву силу (*«jamais elle ne disait «je suis trop vieille pour» aller à la pêche avec les garçons, à la foire du Trône, se coucher tard, etc.»* [20, с. 84], привітність й доброзичливість (*«elle aimait donner à tous, plus que recevoir»* [20, с. 105-106].

Ці приклади показують, що «Жінка» [36] не написана в констатуючому тоні, як «Місце в житті» [35]. При написанні цієї книги емоції не «виключаються». Одразу видно, що автор не може бути повністю нейтральним, виключаючи емоції. Отже, А. Ерно не змогла встановити об'єктивну дистанцію, розповідаючи про свою матір, то в романі про батька вона є досить «відстороненою».

Тим не менш, у сценах, де письменниця відтворює соціальне життя своєї матері, ознак суб'єктивності менше: *«l'enfance de ma mère: un appétit jamais rassasié»* [20, с. 27], *«la chambre commune pour tous les enfants»*, *«le lit partagé avec une soeur»*, *«les robes et les chaussures dépassées d'une sœur à l'autre»*, *«une*

poupée de chiffon à Noël», «l'école communale, plus ou moins suivant les travaux des saisons et les maladies des frères et des soeurs» [20, с. 28], «l'indifférence de quitter l'école à douze et demi, la règle commune» [20, с. 29], «comme beaucoup de familles nombreuses, la famille de ma mère étant une tribu» [20, с. 31], «de tous, ma mère étant symbole de violence et d'orgueil, une clairvoyance revoltée de sa position d'inférieure dans la société» [20, с. 32], «sous l'Occupation, sa tentative de nourrir tout le monde, surtout les familles nombreuses, son désir, son orgueil d'être bonne et utile» [20, с. 44], «dans le monde de ma grand-mère, l'idée même de la liberté des filles n'ayant pas de sens, sinon en termes de perte» [20, с. 60], «à certains moments, ayant dans sa fille en face d'elle, une ennemie de classe» [20, с. 65]. У цих прикладах безпомилково впадає в око відсутність першої ознаки суб'єктивності — займенника першої особи однини «я». Таким чином, ці сцени описані максимально об'єктивно і нейтрально.

Ще один прийом, який використовує А. Ерно для об'єктивації особистих бачень, — це використання ініціалів або початкових частин слів. Цей прийом дозволяє приховати справжні назви місць і персонажів та зробити їх анонімними. Цей прийом посилює об'єктивність та безособовість твору. Загалом, використання ініціалізмів є особливістю стилю письма А. Ерно, але в «Жінці» [36] воно є доволі незвичним: *«Comme beaucoup de familles nombreuses, la famille de ma mère était une tribu, c'est-à-dire que ma grand-mère et ses enfants avaient la même façon de comporter et de vivre leur condition d'ouvriers à demi ruraux, ce qui permettait de les connaître «les D...» [20, с. 31-32]; «Et cette philosophie régulière des soignantes: «Allez, madame D..., prenez un bonbon, ça fait passer le temps» [20, с. 97].*

Варто також додати, що в «рівному» письмі А. Ерно підібрані слова і фрази навіть не потребують інтерпретації. Синтаксис речень максимально спрощений і не заважає читабельності. Перевага надається простим структурам, найбільш поширеними є іменникові та інфінітивні форми. Письменниця відмовляється від т. з. «чистого естетичного задоволення», тому тут практично відсутні метафори й інші тропи або ж фігури стилістичного

синтаксису; минулий час le Passé composé займає місце книжного минулого часу le Passé simple. Крім того, для підсилення відчуття реальності, А. Ерно широко використовує розмовні слова та вирази, якими послуговувалися її батьки, а всі цитування навантажені особливим змістом, бо передають особливе «забарвлення» кожної сцени: біль від неї, її незвичність чи соціальне насильство: «*Naturellement, aucun bonheur d'écrire, dans cette entreprise où je me tiens au plus près des mots et des phrases entendus, les soulignant par des italiques. Non pour indiquer un double sens au lecteur et lui offrir le plaisir d'une complicité, que je refuse sous toutes ses formes, nostalgie, pathétique ou dérision. Simplement parce que ces mots et ces phrases disent les limites et la couleur du monde où vécut mon pere, où j'ai vécu aussi. Et l'on n'y prenait jamais un mot pour un autre*» [20, с. 46].

Таким чином, існує безліч прикладів, які свідчать про те, що А. Ерно не могла уникнути суб'єктивного бачення свого минулого. Дійсно, суб'єктивні спогади явно присутні в «Жінці» [36], і вони набагато виразніші, ніж у «Місце в житті» [35]. Отже, мистецтво написання «рівних» текстів тут не постає з усією бажаною об'єктивністю та нейтральністю. Однак ясність свідомості та безпристрасний погляд на різні факти, що характеризують «рівне» письмо, безсумнівно, присутні в «Жінці» [36]. Деперсоналізація особистого досвіду досягається тут кількома способами, завдяки чому ми можемо надати колективного значення незалежному та індивідуальному.

2.3 Мовно-виражальні засоби у творах А. Ерно

Як відомо у своїх літературних творах вона часто використовувала автобіографічний матеріал для зображення свого дитинства, соціальних умов і місця жінки в суспільстві. Її виховання та життєвий досвід стали основою для глибоких роздумів про соціальну несправедливість, гендерну дискримінацію та зв'язок між особистим і політичним.

2.3.1. Структурні елементи стилю письма А. Ерно

Структурні елементи стилю письма, що формують ідіостиль А. Ерно, є потужним засобом передачі її унікального художнього бачення, яке має емоційний вплив на читача. До таких елементів належать характер асоціацій письменниці, специфічні лексичні засоби, стилістичні вирази, композиційні прийоми, сюжетні та наративні особливості, які разом формують своєрідний «код» її письма. Розглянемо ці елементи детальніше, на конкретних прикладах з творчості А. Ерно.

1. Характер асоціацій. А. Ерно має унікальний талант розкривати приховані соціальні та особисті зв'язки через асоціації, які часто випливають з автобіографічного досвіду. У своєму романі «Роки» [43] вона вміло поєднує особисті спогади з історичними подіями та культурними явищами, створюючи хронологічну мозаїку. Наприклад, спогади про предмети побуту 1960-1970-х років асоціюються з соціальними ідеями, еволюцією гендерних ролей та політичними змінами, перетворюючи її особисту історію на віддзеркалення колективної пам'яті. Ці асоціації дозволяють читачеві побачити власні історичні паралелі в життєвому досвіді інших, посилюючи універсальність твору.

2. Лексичні виразні засоби. Лексика А. Ерно мінімалістична і часто банальна, як і належить її документальному стилю. Вона використовує просту мову без надмірної емоційності чи експресії. Наприклад, у «Події» [42] її опис досвіду абортів не є ані патетичним, ані драматичним. Використовуючи просту і стриману лексику, вона досягає ефекту документального репортажу, водночас надаючи йому глибоко особистого звучання. Такий лексичний підхід допомагає створити відчуття достовірності і дозволяє їй зосередитися на суті подій, а не на їхньому емоційному забарвленні.

3. Стилiстичні тропи і фігури. А. Ерно уникає складних виразів, таких як метафори та алегорії, надаючи перевагу стриманому описовому стилю. Одним з небагатьох способів вираження, який вона використовує, є метафора, що слугує для посилення ефективності документації. Наприклад, у книзі

«Роки» [43] вона порівнює пам'ять із фотоархівом. Порівняння спогадів з фотографіями підкреслює їхню «застиглу» природу та здатність зберігати фрагменти минулого. За допомогою цього тропу А. Ерно не лише показує природу людської пам'яті, але й об'єктивує її та робить частиною спільного досвіду.

4. Типи композиції. Твори А. Ерно часто фрагментарні та нелінійні за своєю композицією. У своїй колекції «Роки» [43] вона поєднує епізодичні спогади, створюючи мозаїчну структуру, яка не підпорядковується хронологічному порядку, але водночас дозволяє простежити еволюцію часу та соціальні зміни. Оскільки реальні спогади людей також рідко бувають чітко структурованими, такий підхід до композиції дозволяє створювати образи, що нагадують колективну пам'ять. Завдяки такій фрагментарній композиції роман А. Ерно візуально нагадує «архів» або «колекцію спогадів» і передає шарувату природу пам'яті, хоча жодного логічного впорядкування не передбачається.

5. Фабульно-сюжетні особливості. Історії А. Ерно часто засновані на автобіографічних подіях, що переплітаються з важливими соціальними та культурними подіями. Це дозволяє їй створювати складний діалог між індивідуальним і колективним, особистим та історичним. Вона не прагне до кульмінації чи драматичної розв'язки, а розвиває оповідь через накопичення спогадів та опис повсякденного життя. Такий підхід дозволяє читачеві зануритися у повсякденне життя персонажів і побачити, як соціальні зміни пронизують життя окремих людей.

Отже, завдяки структурним елементам стилю, авторка ефективно передає свої ідеї та висвітлює взаємозв'язок між особистим і соціальним. Ідіостиль А. Ерно ґрунтується на поєднанні автобіографічності, мінімалізму і тонкої асоціативності, що дозволяє їй досягти емоційного і соціального впливу на читача. Її стиль є прикладом того, як простота форми може ефективно передавати складність змісту.

2.3.2. Мініалізм і точність як основа авторської мови

Мініалізм у творчості А. Ерно характеризується промовистістю і точністю висловлювання. Відсутність складних літературних прийомів і зайвих емоційних прикрас у її письмі дозволяє їй зосередитися на суті подій і фактів. А. Ерно використовує мініалістичний стиль, щоб максимально наблизити свої твори до документалістики. Такий підхід надає її літературі рис соціальної хроніки чи автобіографії та надає її творчості нового змісту [22].

Мініалізм як естетична форма означає максимальне спрощення вираження та концентрацію на головному, відкидання зайвих деталей, що відволікають увагу від головного. Це стосується як мистецтва загалом, так і літератури зокрема. У мініалізмі кожен елемент має чітку функцію, а відсутність надмірної деталізації залишає простір для глибшого осмислення та інтерпретації.

У мініалізмі важлива не кількість слів, а зміст і структура, що стоїть за цими словами. Лаконічний і стриманий формат дозволяє автору залишити лише те, що є найважливішим для розкриття теми чи сюжету. Такий підхід допомагає сфокусувати увагу на важливих ідеях та емоціях і прибирає від читача зайву інформацію, яка б затьмарювала основну ідею твору. Це дозволяє читачеві заглибитися в суть проблеми чи ситуації, яку висвітлює автор.

Наприклад, А. Ерно часто використовує мініалістичний підхід до письма, щоб передати глибину особистих і соціальних переживань, таких як материнство, класові бар'єри і травматичний досвід. Чіткий, небагатослівний стиль дозволяє читачеві сконцентруватися на головному — конфлікті між особистими бажаннями та соціальними очікуваннями, свободі вибору та самореалізації [16, с. 68].

Мова творів А. Ерно дуже промовиста і зрозуміла, позбавлена складних метафор і літературних прикрас. Вона обирає прямий, майже репортажний стиль викладу, що дозволяє читачеві сконцентруватися на суті того, що відбувається, не відволікаючись без потреби на риторичні прийоми. Простота мови її творів створює у читача враження, що це не вигадка, а відображення

реального досвіду, допомагає зрозуміти внутрішній світ героїв і соціальні умови, в яких вони живуть.

Наприклад, у романі «Подія» [42] А. Ерно описує свій досвід нелегального абортів в дуже стриманому, майже клінічному тоні. Хоча вона не вдається до поетичних роздумів чи художніх образів, вона передає гостроту та болючість пережитого через простоту, надаючи тексту вражаючого реалізму.

Простота мови А. Ерно важлива для її творчого підходу, оскільки вона є одночасно і засобом говорити правду, і способом зберегти документальну точність. У її книжках мало абстрактних чи філософських роздумів або прикрас. Кожне слово слугує конкретній меті. Тобто передати досвід і факти, не відволікаючи читача від суті описуваного.

Мовний аспект її творчості заслуговує на особливу увагу, оскільки він відіграє важливу роль у створенні її літературних творів. Однією з головних характеристик стилю А. Ерно є простота і чистота її мови. Її мова вільна від зайвих прикрас, що дозволяє читачеві сконцентруватися на суті розповіді.

У її творах немає розлогих описів чи зайвих деталей, натомість А. Ерно зосереджується на конкретних ситуаціях, які мають символічне значення і розкривають глибші шари реальності. Наприклад, у романі «Спогади дівчини» [45] вона лаконічно і чітко розповідає про пригнічення жінок у шлюбі та в суспільстві.

Стиль А. Ерно можна охарактеризувати як «літературну автосоціологію», адже вона досліджує не лише власний досвід, а й суспільні структури, які впливають на формування особистості. У цьому аналізі розглянемо основні лінгвістичні засоби, що використовуються у її творах.

Приклад: «*Il travaillait tous les jours, même le dimanche*» [48] Це речення відображає трудову етику та реалії життя робітничого класу.

Письменниця часто застосовує короткі номінативні конструкції, які фіксують явища або об'єкти, не даючи їм емоційного забарвлення. Це

допомагає передати документальність і спостережливість. Приклад: «*Un homme. Une femme. Une chambre d'hôtel*» [46].

Короткі та прості речення сприяють ритмічності тексту, підсилюючи його динаміку та ясність. Такий синтаксис дозволяє читачеві зосередитися на суті, а не на формі. Приклад: «*Elle n'est plus là. Rien ne sera plus comme avant*» [48].

А. Ерно вибирає часи, які відображають спогади або ретроспективу подій. *Imparfait* використовується для опису звичок чи тривалих дій, а *passé composé* - для чітких фактів чи переломних моментів. Приклад: «*Nous étions pauvres, mais on ne s'en rendait pas compte*» [47]. Техніка перерахування створює враження хронології чи деталізованого спогаду, який набуває документального характеру.

Приклад: «*Des photos en noir et blanc, des factures jaunies, des cahiers d'écolier*» [49]. У творах А. Ерно стиль характеризується простотою і ясністю. Вона навмисно уникає складних описів, метафор і художніх прикрас і віддає перевагу простим і зрозумілим історіям.

Наприклад, у романі «Звичайна пристрасть» [40] А. Ерно використовує короткі та прямі речення для опису емоційних станів, пов'язаних із пристрастю. Цей стиль створює ефект «оголеного» письма, яке максимально наближене до реальності: «*Une photo après l'autre, comme si on avait voulu saisir tout ce qu'il y a dans le temps et qui disparaît*» [17, с. 144].

Значна частина її творчості має автобіографічний характер, що проявляється у використанні особистого займенника «я» та ретельному документуванні подій.

У творі «Роки» [43] автор поєднує особисті історії зі звітами про суспільне життя Франції 20-го століття. Використання слова «ми» в тексті символізує колективний досвід, який дозволяє читачеві ідентифікувати себе з тим, що відбувається: «*Nous étions des étrangers à cet univers. Il parlait trop doucement, et on ne savait jamais quoi dire*» [16].

А. Ерно активно використовує в своїх творах елементи, пов'язані з цитатами, переплетеннями і текстами, посилення на історичні події, поп-культуру і соціальні явища.

У творі «Роки»[43] вона працює над різними періодами французької історії через призму особистого досвіду, особливо над культурними реліквіями: піснями, рекламою, фільмами. Ці деталі створюють ефект «соціального дзеркала»: «*Elle appartenait à une génération où le mot divorce était encore une honte*» [48].

Автор акцентує увагу на тонких нюансах людських емоцій і переживань. Вона вміло передає внутрішній стан персонажа через повсякденні деталі. У «Події» [42] А. Ерно описує свій досвід абортів. Використовуючи лаконічну, але емоційно насичену мову, вона передає почуття страху, сорому та самотності. У багатьох її творах зустрічаються списки та повтори, що підкреслюють плинність часу й накопичення досвіду: «*Les dimanches en famille, les fêtes, les vacances d'été. Les maladies des uns, les morts des autres*» [46]. Це створює відчуття хронологічного наростання та універсальності.

Письменниця часто посилається на пісні, фільми, політичні події, що вбудовує її особисту історію в ширший культурний контекст: «*Les refrains des chansons de Piaf ou de Ferré nous accompagnaient partout*». Такі референції додають історичної глибини.

Отже, лінгвістичні засоби у творах А. Ерно спрямовані на досягнення максимальної достовірності та чіткості. Вона створює тексти, які передають як особисті переживання, так і соціальні явища, водночас залишаючи простір для роздумів читача. Твори А. Ерно вирізняються лінгвістичною простотою, соціальною глибиною і автобіографічною відвертістю. Її стиль побудований на мінімалізмі, використанні переліків, зміщенні акцентів від «я» до «ми», а також інтеграції культурних реалій. Це робить її прозу унікальною в сучасній літературі.

2.3.3. Значення тропів у текстах письменниці

Стилістичні засоби у творах А. Ерно відзначаються неповторним поєднанням простоти і глибокої символічності. Її стиль будується на стриманості, документальності, але водночас вона використовує стилістичні прийоми, щоб підсилити емоційний та соціальний вплив тексту.

Для передачі точності А. Ерно використовує нейтральні вирази, властиві документам чи аналітичним текстам, що додає їй творам рис репортажу. А. Ерно створює ефект справжності за допомогою детальних описів власних спогадів та переживань. Вона часто використовує хронологічні деталі, реалістичні описи, що надають їй текстам документальний характер. Приклад: «*Cette décision a été prise sans consulter personne*» [43].

А. Ерно часто вдається до повторів ключових слів чи фраз для створення ритму і підкреслення важливості певних ідей. Приклад: «*Rien n'a changé. Rien ne changera*» [45].

Письменниця інтегрує в текст прямі цитати з реальних розмов, підкреслюючи їхню важливість і автентичність. Приклад: «*Elle m'a dit: 'Tu seras comme nous, tu n'y arriveras pas'*» [39].

А. Ерно часто використовує метонімію для створення образів через згадку деталей, що характеризують загальну картину. Приклад: «*Le café était plein d'odeurs de tabac froid et de vin rouge*» [41].

Метафори в творах А. Ерно часто мінімалістичні, але точні, створюючи багатовимірні образи для читача. Приклад: «*Sa mémoire est comme un grenier encombré d'objets oubliés*» [50].

А. Ерно використовує предмети чи явища для символізації глибших понять, таких як класова нерівність чи пам'ять. Приклад: «*Le cahier d'écolier est resté dans un tiroir, témoin d'une enfance révolue*» [42].

Письменниця часто повторює ключові слова або фрази для створення ритму і підсилення основної ідеї. Приклад: «*Je n'ai rien oublié. Rien de ce qu'elle m'a dit. Rien de ce qu'elle m'a fait*» [50].

А. Ерно використовує еліптичні конструкції для створення недомовленості або підсилення емоційного напруження. Приклад: «*Tout était fini. Plus rien*» [41].

Стримане висловлювання, що через свою мінімалістичність має сильний емоційний ефект. Приклад: «*Elle n'était pas belle, mais elle avait quelque chose*» [46].

А. Ерно часто протиставляє різні образи чи елементи, щоб підкреслити соціальні або емоційні аспекти. Приклад: «*Le bruit des machines et le silence des regards*» [47].

Використовується для поступового нарощування емоційного напруження або опису подій. Приклад: «*Il m'a regardée, il a souri, il s'est éloigné, il a disparu*» [44].

Письменниця надає предметам або абстрактним поняттям людських рис, щоб зробити текст емоційно насиченим. Приклад: «*Les murs de la maison semblaient respirer ses souvenirs*» [46].

А. Ерно ставить питання, на які не очікує відповіді, щоб залучити читача до роздумів. Приклад: «*Pourquoi fallait-il toujours tout accepter ?*» [45].

Іронія використовується тонко, щоб підкреслити абсурдність чи несправедливість ситуації. Приклад: «*Nous étions pauvres, mais heureux. Enfin, c'est ce qu'ils disaient*» [40].

Стриманий стиль, що уникає надмірних літературних прикрас, є характерною рисою Ерно. Вона прагне викласти думки чітко й доступно, залишаючи простір для інтерпретації. Приклад: «*Je saignais. J'avais peur. Personne ne savait*» [42].

А. Ерно переходить між особистою та колективною перспективою, змішуючи однину й множину, щоб показати зв'язок між індивідуальним досвідом і суспільними процесами. Приклад: «*Nous avons grandi dans une société où les femmes restaient dans l'ombre*» [41].

А. Ерно іноді використовує символічні образи для відображення складних емоційних чи соціальних станів. Символи в її творах зазвичай

побудовані на конкретних деталях. Приклад: «*La cuisine était toujours propre, mais sombre, comme un lieu où rien de nouveau n'arrive*» [41].

Отже, стилістичні засоби А. Ерно допомагають їй створити твори, які є водночас простими та насиченими змістом. Її стиль підкреслює документальність тексту, залишаючи простір для глибоких роздумів читача. Стилiстичні прийоми А. Ерно — мінімалізм, документальність, список, символізм і емоційна дистанція, надають глибокий вплив на читача. Її текст реалістичний, універсальний і в той же час інтимний, дозволяючи читачеві відчувати себе співучасником її історії.

2.4. Вплив творчості А. Ерно на розвиток сучасної французької літератури

Творчість А. Ерно мала значний вплив на розвиток французької ідіостилю та збагатила письменницький ландшафт у кількох важливих аспектах.

А. Ерно стала однією з найяскравіших представниць французької автобіографічної прози, яка ґрунтується на особистому досвіді. Вона перетворила автобіографію з приватного на публічний простір, перетворивши власні спогади на літературний матеріал, який резонує з широким спектром соціальних контекстів. Її відкритість щодо таких тем, як тілесність, сексуальність, сімейні стосунки та аборти, сприяла розвитку відкритого та відвертого діалогу про жіночий досвід у французькій літературі. Це призвело до тенденції до більшої прозорості та відвертості в автобіографічному письмі.

А. Ерно розробила особливий мінімалістичний стиль, ретельно виважуючи кожне слово та уникаючи надмірної емоційної експресії. Її фрагментарний стиль передачі особистих спогадів короткими, стриманими реченнями став важливим нововведенням у французькій літературі. Ця стриманість емоційного вираження, в якій авторка дистанціюється від переживань своїх персонажів, створює унікальну атмосферу, орієнтовану на читацьку рефлексію та інтерпретацію.

У творчості А. Ерно особисті наративи тісно переплітаються з соціальним контекстом, зокрема з темами класової нерівності та соціальної мобільності. Вона надає нового значення соціальному реалізму, показуючи, як соціальний статус впливає на індивідуальне життя та ідентичність. Зосереджуючись на тому, як класові та гендерні ролі формують особистість, А. Ерно збагачує французьку літературну традицію критикою соціальної структури [30, с. 165].

Теми часу та пам'яті є важливими у творчості А. Ерно. Вона не лише документує власні спогади, але й показує, як минуле переплітається з теперішнім, створюючи багатовимірний літературний простір. Завдяки її творчості французька література збагачується новим розумінням часу, в якому особисті спогади набувають універсального значення. Це нове розуміння пам'яті як ключового елемента людської ідентичності стало важливим аспектом розвитку французької ідіостилю.

А. Ерно була однією з перших письменниць, яка відкрито звернулася до таких феміністичних тем, як сексуальність, аборт, сором і контроль над власним тілом, а її творчість вплинула на розвиток жіночої літератури у Франції та стимулювала феміністичний дискурс у літературному світі. Погляд А. Ерно на жіночий досвід через його особистісний та соціальний виміри сприяв переосмисленню ролі жінки в суспільстві та літературі [10, с. 47].

А. Ерно вплинула на багатьох сучасних французьких письменників, які продовжують досліджувати теми автобіографії, соціальної критики та пам'яті у своїй творчості. Її творчість відкрила нові можливості для розвитку особистої та колективної пам'яті в літературі. Багато письменників почали використовувати її мінімалістичний стиль і красномовне письмо як новий спосіб оповіді.

А. Ерно зробила значний внесок у розвиток французької літератури. Її творчість відкрила нові горизонти для автобіографічної прози та збагатила французьку літературну традицію такими темами, як пам'ять, час, соціальна нерівність та феміністичний досвід. Її лаконічний стиль і фрагментарний

підхід до наративної структури були новаторськими в сучасній літературі і вплинули на нове покоління письменників. А. Ерно не лише змінила підхід до літературного вираження особистого досвіду, а й надала йому соціального та колективного значення, перетворивши автобіографічний жанр на інструмент дослідження суспільства. Її внесок у розвиток французької літератури є видатним і продовжує надихати письменників на пошуки нових літературних форм.

Творчість А. Ерно мала значний вплив на розвиток автобіографії як літературного жанру. Ось кілька моментів, на які варто звернути увагу.

Відвертість до читача: через свої автобіографічні оповіді А. Ерно вміло передає свої думки, почуття та переживання. Оскільки вона відкрито говорить про свої внутрішні переживання і має справу зі складними емоціями, її письмо є надзвичайно природним і доступним для читача.

Резонанс з читачем є важливим аспектом успішного літературного твору і визначається здатністю автора передавати ідеї, почуття і переживання таким чином, щоб читач міг легко співвіднести їх з текстом і відчутти зв'язок з ним. Щоб досягти читацького відгуку, автори повинні враховувати низку ключових моментів.

Автентичність та емпатія: автор повинен бути щирим у висловлюваннях та емоціях, що передаються через текст. Читачі знайдуть відгук, якщо відчують, що автор говорить зі справжньої точки зору і відчуває те саме, що й вони.

Зрозумілість і доступність: текст має бути легким для сприйняття, а мова і стиль мають бути знайомими і природними. Читачі відчувають резонанс, якщо вони можуть легко встановити зв'язок з написаним без надмірного напруження.

Подібність досвіду: читачі з більшою ймовірністю будуть співпереживати автору, якщо відчують, що їхній власний досвід і почуття схожі на те, що написано в тексті. Це створює відчуття спільності та зв'язку між автором і читачем.

Глибина почуттів: автори повинні вміти передати глибину почуттів, щоб їхні переживання здавалися читачеві яскравими та реальними. Читачі відчують резонанс, якщо вони можуть відчути автентичність та інтенсивність емоцій автора: оповідання А. Ерно здаються про образи, одержимість малим і концентрацію на проходженні миті. Насправді ж художнику притаманне велике, глобальне мислення. Таким чином, «Роки» [43] охоплюють період з 1941 по 2006 рік. Фотографії, уривки зі щоденників, реклама — все це формує панораму періоду. Разом з автором ми занурюємося в темпоральність, торкаємося і відчуваємо. Так створюється новий тип автобіографії — особиста, але водночас колективна історія самого часу. А. Ерно стверджує, що звертається переважно до власного суб'єктивного досвіду, щоб розкрити більш загальне явище.

Резонанс з читачем вимагає від автора вміння передати свої думки, почуття і переживання так, щоб читач відчував зв'язок з текстом і міг співпереживати автору.

Актуальність для суспільства: теми, які піднімає А. Ерно у своїх творах, є актуальними для багатьох читачів. Вона описує складні сімейні та соціальні ситуації, спільні для багатьох людей, що робить її творчість дуже цікавою для читачів.

Наприклад «Інша дівчинка» [44] – це лист до сестри, яка померла ще до народження письменниці. Книга народилася з поради редактора написати щось на кшталт листів Кафки до батька. Важливими стають такі мотиви, як роздвоєння, дзеркала та впізнавання себе в іншому. «Інша дівчинка»[44] – поєднання щоденникових записів, фотографій та уривків з роману – не менш відверта. «Письмо не замінює кохання, воно більше, ніж кохання чи життя», – зізнається авторка, і А. Ерно відчуває нагальну потребу писати, щоб досліджувати власне тіло, сексуальність, хворобу і втрату, щоб віднайти «чуттєві істини» [15, с. 38].

Під соціальною актуальністю в літературі розуміють здатність твору відображати, аналізувати та відтворювати важливі аспекти сучасного

суспільного життя, проблеми, тенденції та виклики, що стоять перед суспільством. Такі твори можуть відображати різні аспекти суспільно-політичного, економічного та культурного життя.

Соціальна актуальність літератури відіграє важливу роль у формуванні образів світу та свідомості людей, виробленні спільних цінностей та ідеалів. Вона може стимулювати дискусії, спонукати до роздумів, сприяти розумінню та подоланню соціальних проблем.

Сучасна література часто активно звертається до актуальних соціальних питань, таких як гендерна рівність, імміграція, екологічні проблеми, расизм і насильство. Це дозволяє читачам краще зрозуміти складні аспекти сучасного світу та знайти рішення.

Соціальна актуальність у літературі відображається у здатності творів відтворювати та аналізувати сучасні соціальні реалії, реагувати на актуальні проблеми та стимулювати дискусії про них.

Психологічна глибина: А. Ерно глибоко досліджує психологічні аспекти людського буття. Її історії особистого досвіду та боротьби відображають широкий спектр емоцій та психологічних процесів, які цікавлять читачів [16].

Психологічна глибина в літературі означає здатність твору проникати в глибини людської психіки і розкривати внутрішні світи, почуття, думки, мотивації та конфлікти своїх персонажів. Іншими словами, літературні твори можуть глибоко відображати складні аспекти людської природи та внутрішні конфлікти.

Психологічна глибина проявляється через детальні описи внутрішніх переживань персонажів, внутрішніх конфліктів та мінливих психологічних станів. Автори можуть використовувати різноманітні літературні прийоми, такі як внутрішні монологи, описи емоційних станів, діалоги, що розкривають внутрішні конфлікти та символіку, щоб поглибити психологічне зображення персонажа та стосунки між ним і навколишнім світом [14, с. 13].

Літературні твори з яскраво вираженою психологічною глибиною поглиблюють уявлення читача про людство, спонукають до роздумів, викликають емоційне співпереживання та збагачують особистий досвід.

Вплив на стиль письма. Стиль письма А. Ерно та вміння виражати глибокі думки й емоції мали значний вплив на інших письменників, які прагнули дослідити автобіографічний жанр.

Психологічна глибина має значний вплив на стиль твору. Оскільки автор буде детально висвітлювати внутрішні переживання та психологічні процеси персонажів, він може обрати стилістичні прийоми, які передадуть ці аспекти якнайкраще.

Наприклад, якщо автор зосереджується на внутрішньому житті та психологічних конфліктах персонажів, стиль написання буде більш витонченим та філософським. Використання метафор, образів та символіки дозволяє зобразити складнощі людської психіки та внутрішнього світу персонажів.

У багатьох творах А. Ерно фотографії стають символами застиглих миттєвостей, дозволяючи героїні повернутися в минуле і зіткнутися зі своїми емоціями. Цей прийом дозволяє читачеві краще зрозуміти складну психологію героїні, яка переживає ключові моменти свого життя через фотографії, оцінюючи їх з часом і змінюючи своє ставлення до себе.

Таким чином, використовуючи метафоричні образи, символи соціального контексту та пам'яті як центральні мотиви, А. Ерно майстерно передає нюанси психологічних переживань та внутрішніх конфліктів своїх героїнь. Її твори є прикладом того, як простота і стриманість можуть бути потужними інструментами для розкриття складнощів людської психіки.

Психологічна глибина також впливає на структуру твору. Наприклад, автори можуть обирати нестандартні форми оповіді, такі як монологи, внутрішній діалог або нелінійну структуру оповідань і романів, щоб краще передати психологічний портрет персонажів.

Психологічна глибина може бути важливим фактором, що впливає на вибір стилю і структури твору, роблячи його більш насиченим і цікавим для читача.

Отже, творчість А. Ерно відіграла важливу роль у розвитку автобіографії, заохочуючи інших письменників до більш відкритого вираження своїх думок і переживань у творах.

А. Ерно здійснила значний вплив на розвиток французької літератури. Її творчість визначається грубою прозою, яка фіксує повсякденні події без прикрас. Вона створила автофікцію, в якій особистий досвід стає колективною пам'яттю, висвітлюючи соціальні та гендерні питання. Її стиль характеризується стислістю, точністю та повторенням образів, формуючи особливий авторський підхід у сучасній французькій літературі.

Висновки до Розділу 2

Отже, ідіостиль А. Ерно вирізняється інтеграцією особистого й колективного досвіду, що дозволяє розглядати її твори як важливий культурний феномен і джерело соціального аналізу. Вони відображають зв'язок між індивідуальною ідентичністю та ширшими суспільними процесами, роблячи її творчість актуальною для сучасних дискусій про соціальну нерівність, гендер і пам'ять. Для досягнення об'єктивності Ерно зосереджується на конкретних фактах і документах, уникає оціночних суджень та суб'єктивних інтерпретацій. Письменниця використовує прості синтаксичні конструкції, розмовну мову та документальні вставки, щоб досягти стилістичної нейтральності. Однак, твори А. Ерно демонструють, що повна об'єктивність у письмі про близьких людей є утопічною, оскільки емоційний зв'язок завжди проривається в текст. У підсумку, письмовий стиль А. Ерно є складним поєднанням об'єктивності та особистої емоційності, що відкриває нові можливості для дослідження автобіографічної літератури. Її метод демонструє, як приватні історії можуть стати дзеркалом колективних соціальних реалій.

Структурні елементи письма Ерно, такі як асоціативність, лексична стриманість, специфічні тропи, нелінійна композиція та автобіографічна основа сюжетів, створюють багатовимірність її текстів. Письменниця вміло інтегрує індивідуальний досвід у колективний контекст, використовуючи прості, але символічно насичені образи, що дозволяють читачеві відчути зв'язок між особистим і суспільним.

Мінімалізм у творчості Анні Ерно слугує не лише інструментом художнього вираження, а й способом зосередження уваги на ключових ідеях: від проблематики гендерної нерівності до класових бар'єрів і соціальних трансформацій. Відмова від емоційних прикрас і складних художніх образів допомагає досягти ефекту справжності, занурюючи читача в описувані реалії.

Застосування тропів у творах Ерно, попри їхню стриманість, має значний емоційний і соціальний вплив. Вона вдало використовує повтори,

метонімії, метафори й символи, які підкреслюють документальність її текстів та створюють ефект автентичності. Через мінімалістичний підхід авторка звертає увагу на елементи повсякденності, які стають символами глибших соціальних процесів.

Отже, стиль Анні Ерно можна охарактеризувати як «літературну автосоціологію», де особистий досвід інтегрується у ширший соціокультурний контекст. Її прозу вирізняє поєднання простоти, документальності та багатосаровості, що робить її унікальною у сучасній літературі.

ВИСНОВКИ

Важливу роль у сучасній літературі відіграють письменники, які завдяки своєму унікальному стилю та світогляду створюють твори, що мають глибокий вплив на читачів та літературний світ. А. Ерно — одна з таких письменниць, французька письменниця, яка працює на перетині автобіографії, соціальної критики та літературного мінімалізму. Її ідіолект характеризується особливим стилем оповіді, що передбачає фрагментарність, документальність та увагу до соціального контексту. У цій роботі детально розглядаються ключові особливості ідіостилу А. Ерно та їхнє значення у творчому процесі письменниці.

Творчість А. Ерно поєднує автобіографічний мінімалізм, глибокий соціальний контекст і роздуми про природу пам'яті та часу. Вона звертається до жіночого досвіду, соціальної нерівності та політики тіла, створюючи багатопланові тексти, які є водночас особистими та універсальними. Її ідіостиль характеризується красномовством і дистанційованістю, що дозволяє читачеві інтерпретувати оповідь по-своєму. Цей унікальний стиль зробив А. Ерно однією з найвпливовіших письменниць у сучасній французькій літературі.

Дослідження ідіостилу А. Ерно виявляє, що її творчість є унікальним поєднанням автобіографічного підходу, соціальної критики та літературного мінімалізму. Основними рисами її ідіостилу є автобіографічність, фрагментарність, стриманість емоційної експресії та глибока зацікавленість соціальними і політичними аспектами життя.

По-перше, автобіографічність її романів визначає особливу наративну форму, в якій особисті спогади авторки трансформуються в літературний матеріал. А. Ерно активно використовує власний досвід як спосіб дослідження ширших соціальних явищ, що робить її стиль водночас інтимним та універсальним.

Її автобіографічні твори, такі як «Роки» [43] та «Подія» [42], містять глибокий соціальний аналіз, що відображає спільні проблеми, притаманні

певним історичним етапам та суспільствам. Письменниця виходить за межі себе і показує, як окремі події в її житті відображають ширші суспільні процеси. Тому автобіографія в її творчості є не просто засобом представлення фактів життя, а інструментом для глибшого розуміння суспільних механізмів.

По-друге, фрагментарність і промовистість її текстів надають їм документальної точності, дозволяючи читачеві зробити власну оцінку подій. Такий підхід дозволяє авторці зберігати об'єктивність і уникати надмірної емоційності та суб'єктивних оцінок.

Фрагментуючи текст, А. Ерно створює ефект «пам'яті в русі», відображаючи реальний процес осмислення минулого через короткі, гострі спалахи пам'яті. Вона порушує лінійність традиційної оповіді, створюючи простір для роздумів для читача, який змушений сам заповнювати прогалини між подіями. Такий підхід допомагає А. Ерно не лише передати реалістичність пам'яті, але й уникнути суб'єктивної оцінки подій.

Важливим є також соціальний контекст творів А. Ерно. Письменниця зосереджується на темах соціальної нерівності, класової диференціації та гендерних ролей, особливо в контексті жіночого досвіду. Її романи не лише висвітлюють особисті труднощі, але й аналізують соціальні умови, які впливають на формування особистості.

Однією з головних особливостей ідіостилю А. Ерно є відсутність суб'єктивних оцінок подій та персонажів. Письменниця дотримується позиції об'єктивного оповідача і не нав'язує читачеві свої думки, залишаючи читачеві простір для власних висновків. Ця дистанція надає її письму особливої сили. Це відбувається тому, що письмо стає не емоційною розповіддю, а документальним свідченням свого часу.

А. Ерно уникає використання витіюватого та образного стилю, характерного для багатьох французьких письменників. Її мова проста, зрозуміла і точна, що сприяє створенню атмосфери нейтральності та об'єктивності. Такий підхід особливо ефективний, коли авторка торкається складних і болючих тем, як у романі «Подія»[42], що описує досвід абортів.

Незважаючи на інтимний і складний характер теми, А. Ерно зберігає дистанцію, яка дозволяє читачеві самостійно осмислити подію.

Соціальна критика також є важливим елементом творчості А. Ерно. Письменниця систематично досліджує питання класової нерівності та соціальної мобільності. Вона показує, як соціальний статус і походження впливають на особистість, її можливості та життєвий вибір. Це чітко простежується у романі «Місце в житті» [35], де А. Ерно детально аналізує класові відмінності крізь призму особистого досвіду.

А. Ерно уникає романтизації життя нижчих класів, обираючи холодний і реалістичний підхід. Вона досліджує не лише зовнішні прояви соціальної нерівності, а й внутрішні та психологічні наслідки життя людей у таких умовах. Такий підхід робить її твори не лише літературним портретом, а й соціальним документом, що порушує важливі питання про природу соціальної ідентичності.

Час і пам'ять — ще одна важлива тема у творчості А. Ерно. Вона постійно досліджує, як минуле впливає на сьогодення і як спогади трансформуються з часом. Це надає її творчості особливого значення як роздумів про людське існування та зміну свідомості.

Теми часу та пам'яті займають центральне місце у творчості А. Ерно. Вона досліджує, як минуле впливає на сьогодення і як колективна пам'ять формує індивідуальну свідомість. У своєму романі «Роки» [43] вона використовує свої спогади, щоб відобразити соціальні зміни, які відбулися у Франції протягом десятиліть. А. Ерно вміло поєднує особистий та спільний історичний досвід, щоб створити глибокий соціальний контекст.

Через таке відображення пам'яті А. Ерно стирає межі між індивідуальним і колективним, особистим і суспільним, показуючи, що людське існування завжди перебуває під впливом загальних історичних і культурних процесів. Її ідіостиль дозволяє читачеві зануритися у приватний світ авторки і водночас побачити в ньому відбиток часу.

Нарешті, ключовою темою в її творчості є політика тіла та сексуальності. А. Ерно сміливо звертається до питань жіночого тіла, сексуальних стосунків та абортів, а також торкається таких складних тем, як сором та самоприйняття.

Таким чином, ідіостиль А. Ерно вирізняється глибиною психологічного аналізу, точністю документалістики та взаємодією з суспільством. Її унікальний підхід призвів до створення багатошарових творів, які залишають простір для роздумів та інтерпретацій, що робить її однією з найвпливовіших письменниць у сучасній французькій літературі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ахундова А. В. «Автобіографічний роман А. Ерно: проблеми та підходи». *Французька література і культура*. 2019. С. 25-30.
2. Владімірова М. С. Жіноча проза як історико-літературне явище. Філологічні науки. Мова та мовна комунікація ДНУ імені Олеся Гончара. 2012. URL: http://www.rusnauka.com/29_DWS_2012/Philologia/7_120652.doc.htm.
3. Гриценко П. Ю. Ідіолект і текст. Лінгвостилістика: об'єкт – стиль, мета – оцінка : Збірник наукових праць, присвячених 70-річчю від дня народження проф. С. Я. Єрмоленко відп. ред.: 201 академік НАН України В. Г. Скляренко. – К. : Наук. думка, 2007. С. 16-43.
4. Драненко Г. Етнологічні дослідження в романах А. Ерно. Іноземна філологія. Львів, 2007. Вип. 118. С. 55-61.
5. Дубровська Л. «Мінімалізм у творчості А. Ерно». *Європейський літературний процес*. 2021. С. 23-24.
6. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності: стилістика і культура мови. К.: Довіра, 1999. 431 с.
7. Єрмоленко С. Я., Бирик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. К.: Либідь, 2001. 222 с.
8. Історія фемінізму у Франції. Монографія. Париж: Прес Університету Сорбонни, 2019. 320 с.
9. Кузнєцова Г. В. Види семантичних змін у фразеологізмах (на матеріалі сучасної англomовної прози). Вісник Київського національного лінгвістичного ун-ту. Серія Філологія. Т. 7. № 1. К., 2004. С. 150-157.
10. Лакло Ж. «Історична пам'ять і жіноча автобіографія у французькій літературі». *Французька літературна традиція*. 2017. С. 45-52.
11. Ракитін М. «Коллективна пам'ять у творах А. Ерно». *Сучасна література та ідентичність*. 2018. С. 67-72.
12. Сологуб Н. М. Мовний світ Олеся Гончара. К.: Наукова думка, 1992. 138 с.

13. Українська мова: енциклопедія [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін.]. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вид-во "Укр. енцикл." ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.: іл., 676 с.
14. Феміністичні теорії в літературі. Журнал "Літературознавство і гендер", № 4, 2018. С. 12-20.
15. Шевченко О. «Жінки в суспільстві ХХ століття: зміна ролі та ідентичності». *Гендерні дослідження*. 2020. С. 35-42.
16. Bajomée D., Dor J. Annie Ernaux, se perdre dans l'écriture de soi. Paris : Klincksieck, 2011. 168 p.
17. Boehringer M. Paroles d'autrui, paroles de soi: Journal du dehors d'Annie Ernaux. *Études françaises*. 2000. № 36 (2). P. 131–148.
18. Charpentier I. Réceptions "ordinaires" d'une écriture de la honte sociale: les lecteurs d'Annie Ernaux. *Idées économiques et sociales*. 2009/1. № 155. P. 19–25.
19. Chytilová L. "L'écriture plate" dans les œuvres La Place, Une Femme et La Honte d'Annie Ernaux. URL: <http://docplayer.fr/175298-L-ecriture-plate-dans-les-oeuvres-laplace-une-femme-et-la-honte-d-annie-ernaux.html>.
20. Dugast-Portes F. Annie Ernaux: Étude de l'œuvre. P. : Bordas, 2008. 176 p.
21. Garaud C. Écrire la différence sociale: registres de vie et registres de langue dans La place d'Annie Ernaux. Christian Garaud. *French forum*. Mai 1994. 19(2). P. 195-214.
22. Ghafouri Gharavi L., Tabrizi Moeini S. Le "je" autobiographique dans La Place d'Annie Ernaux. *La Revue de Téhéran*. 2013. № 94. URL: <http://www.teheran.ir/spip.php?article1785#gsc.tab=0>.
23. Jarry J. Une femme au cœur de l'écriture. *Nuit blanche, le magazine du livre*. 2000. № 80. P. 14-17.
24. Lejeune Ph. *Autobiographie en France*. Ph. Lejeune. P.: A. Colin, 1998. 363 p.

25. Leyris R. Quelques mots d'Annie Ernaux. URL: http://www.lemonde.fr/livres/article/2014/10/09/quelques-mots-dannie-ernaux_4503063_3260.html.
26. Litvinašičienė I. Les aspects sociologiques dans l'œuvre d'Annie Ernaux. LITERATŪRA. 2007. № 49 (5). P. 164–171.
27. Nassehi Z. Intimité et vécu social dans l'œuvre d'Annie Ernaux. Mashhad, 2006. 327 p.
28. Nassehi Z. L'Autofiction ou la recherche d'une autobiographie objective. De l'évolution de l'écriture de soi dans la littérature française contemporaine, le cas d'Annie Ernaux. Autofiction dans la littérature française extrême contemporaine: Colloque, Université de Téhéran. Téhéran, 2011. P. 159-171.
29. Pécheur J. Annie Ernaux: une place à part. Jacques Pécheur. Le français dans le monde. 2000. No. 310. P. 6-7.
30. Thomas L. Annie Ernaux, à la première personne. P.: Stock, 1999. 315 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

31. Бовуар С. де. Друга стаття: пер. з фр. О. Терех. Київ: Основи, 2019. 864 с.
32. Дюрас, М. L'écriture plate [Електронний ресурс]: пер. з фр. О. Ткаченко. Київ: Основи, 2018. Режим доступу: <https://example.com>.
33. Пруст М. У пошуках втраченого часу: пер. з фр. А. Перепаді. Київ: Видавництво Жупанського, 2020. 3000 с.
34. Руссо Ж.-Ж. Сповідь [Електронний ресурс] / пер. з фр. п. Таращук. – Харків: Фоліо, 2021. Режим доступу: <https://example.com>.
35. Ernaux A. La Place. Annie Ernaux. P.: Gallimard, coll. Classico lycée, 2010. 125 p.
36. Ernaux A. Une Femme. Annie Ernaux. P.: Gallimard, 1987. 105 p
37. Ernaux, A. Les Armoires vides. Paris : Gallimard, 1974. 200 p.
38. Ernaux, A. La Femme gelée. Paris : Gallimard, 1981. 250 p.
39. Ernaux, A. Je ne suis pas sortie de ma nuit. Paris : Gallimard, 1997. 212 p.
40. Ernaux, A. Passion simple. Paris : Gallimard, 1991. 180 p.
41. Ernaux, A. La Honte. Paris : Gallimard, 1997. 250 p.
42. Ernaux, A. L'Événement. Paris : Gallimard, 2000. 200 p.
43. Ernaux, A. Les Années. Paris : Gallimard, 2008. 350 p.
44. Ernaux, A. L'Autre fille. Paris : Gallimard, 2011. 200 p.
45. Ernaux, A. Mémoire de fille. Paris : Gallimard, 2016. 250 p.

АНОТАЦІЯ

Магістерська робота присвячена дослідженню ідентифікації та аналізу головних особливостей індивідуального стилю А. Ерно. Для успішного досягнення поставленої мети, в першому розділі розглянуто поняття «ідіостилу письменника» в сучасній лінгвістиці; проаналізовано особливості творчості А. Ерно; охарактеризовано автобіографічність творів А. Ерно.

В другому розділі здійснений глибокий аналіз соціальних та культурних контекстів в ідіостилі А. Ерно; визначено особливості об'єктивного письма А. Ерно в його суб'єктивному вимірі; розглянуто мовно-виражальні засоби у творах А. Ерно; встановлено стилістичні особливості творів А. Ерно; досліджено вплив творчості А. Ерно на розвиток сучасної французької літератури.

Результатом аналізу стало дослідження ідіостилу А. Ерно. Її творчість є унікальним поєднанням автобіографічного підходу, соціальної критики та літературного мінімалізму. Основними рисами її ідіостилу є автобіографічність, фрагментарність, стриманість емоційної експресії та глибока зацікавленість соціальними і політичними аспектами життя.

Ключові слова: *ідіостиль, автобіографічність, фемінізм, фрагментарність, літературний мінімалізм, соціальна критика, стриманість емоційної експресії.*

RÉSUMÉS

La thèse de maîtrise est consacrée à l'étude de l'identification et de l'analyse des principales caractéristiques du style individuel d'A. Ernaux. Afin d'atteindre cet objectif, le chapitre premier examine le concept d'« idiostyle de l'écrivain » dans la linguistique moderne, analyse les particularités de l'œuvre d'A. Ernaux et caractérise la nature autobiographique des œuvres d'A. Ernaux.

Dans la partie deuxième, une analyse approfondie des contextes sociaux et culturels de l'idiostyle d'A. Ernaux est effectuée ; les particularités de l'écriture objective d'A. Ernaux dans sa dimension subjective sont déterminées ; les moyens linguistiques et expressifs dans les œuvres d'A. Ernaux sont examinés ; les caractéristiques stylistiques des œuvres d'A. Ernaux sont établies ; l'influence de l'œuvre d'A. Ernaux sur le développement de la littérature française moderne est étudiée.

Le résultat de l'analyse est une étude de l'idiostyle d'A. Ernaux. Son œuvre est une combinaison unique d'approche autobiographique, de critique sociale et de minimalisme littéraire. Les principales caractéristiques de son idiostyle sont l'autobiographie, le fragmentaire, l'expression émotionnelle retenue et l'intérêt profond pour les aspects sociaux et politiques de la vie.

Mots clés: *idiostyle, autobiographie, féminisme, fragmentation, minimalisme littéraire, critique sociale, retenue de l'expression émotionnelle.*

ANNOTATION

The thesis is devoted to the study of identification and analysis of the main features of the individual style of A. Ernaux. In order to successfully achieve the set goal, the concept of "writer's idiosyle" in modern linguistics is considered in the first chapter; the features of work are analyzed A. Ernaux; the autobiographical nature of works is characterized A. Ernaux.

In the second chapter, an in-depth analysis of social and cultural contexts is carried out in the idiosyle of A. Ernaux; the features of objective writing are determined A. Ernaux in its subjective dimension; language and expressive means in the works of are considered A. Ernaux; the stylistic features of the works of A. Ernaux; the influence of creativity of A. Ernaux on the development of modern French literature.

The result of the analysis was the study of idiosyle A. Ernaux. Her work is a unique combination of autobiographical approach, social criticism and literary minimalism. The main features of her idiosyle are autobiography, fragmentation, restraint of emotional expression and deep interest in social and political aspects of life.

Keywords: *idiosyle, autobiography, feminism, fragmentation, literary minimalism, social criticism, emotional expression restraint.*